

CULTUURRAAD
VOOR DE
NEDERLANDSECULTUURGEMEENSCHAP

ZITTING 1971-1972

Nr. 3

HANDELINGEN

Vergadering van dinsdag 7 maart 1972

INHOUDSOPGAVE

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Gemotiveerde afwezigheden, blz. 26

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

Conseil culturel voor samengesteld verklaard,
blz. 26

VOORSTELLEN VAN DECREET

Indiening en verzending, blz. 26

VERSLAG

Indiening, blz. 26

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

- I. Oprichting van twee nieuwe commissies,
blz. 26
- II. Aanwijzing van de plaatsvervangende leden
van de commissies, blz. 26
- III. Wijzigingen onder de vaste leden van de
commissies, blz. 28
- IV. Toevoeging van een tweede secretaris aan
het bureau van de Commissie voor
onderwijs, blz. 28

VOORSTELLEN VAN DECREET

Verzending, blz. 28

VRAAG (Rgt. art. 52)

Mondelinge vraag van de heer **Ramaekers** tot
de heer Minister van Nederlandse Cultuur
„over de subsidies aan auteurs toegekend door
het Nationaal Fonds voor de Letterkunde”,
blz. 29

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijziging in de Commissie voor onderwijs,
blz. 30

**VOORSTELLEN TOT WIJZIGING
VAN HET REGLEMENT VAN ORDE
EN ONTWERP-RESOLUTIE
OVER DE VESTIGINGSPLAATS VAN DE RAAD**

- I. Procedureregelen, blz. 31
- II. Uiteenzetting van de heer **Leo Vanackere**,
verslaggever, blz. 31
- III. Beraadslaging en stemmingen over artikel 1
van het Reglement en over de ontwerp
resolutie betreffende de vestigingsplaats
van de Raad, blz. 32
Sprekers : de heren **Calewaert, Chabert,
Jorissen, Grootjans, Van Geyt, Van Bogaert,
Coppieters** en **Vanhaegendoren**, blz. 32
— De heer **Van Daele** voor een verant-
woording bij de stemming over artikel 1
van het Reglement, blz. 44
— De heer **C. De Clercq** voor een verant-
woording bij de stemming over de
ontwerp-resolutie betreffende de
vestigingsplaats van de Raad, blz. 45
- IV. Beraadslaging en stemmingen over de
voorstellen tot wijziging van het Reglement,
blz. 45
Sprekers bij art. 46 : de heren **Baert,
Leo Vanackere**, verslaggever, **Vandewiele,
Leo Vanackere**, blz. 46

GRIFFIER

Voordracht en benoeming, blz. 48

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

Volgende vergadering en agenda, blz. 48

Vragen

Schriftelijke vragen en antwoorden (Rgt. art. 51)
Vragen werden ingediend door de heer
Vanhaegendoren, blz. 48

**VOORZITTERSCHAP
VAN DE HEER VANDEKERCKHOVE,
VOORZITTER**

De heer **Van Hoorick** en Mej. **Godelieve Devos**, secretarissen, nemen plaats aan het Bureau. De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

— De vergadering wordt geopend te 14 u.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Zijn verontschuldigd:
de heren Lavens, Roosens, Sprockeels en Wyninckx, ziek ;
de heren Dequae en Vlerick, ambtsbezigheden;
de heren Adriaensens en De Croo, buitenslands.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De heer **Voorzitter**. — Dames en Heren, bij brief van 10 februari 1972 deelt de heer Voorzitter van de Conseil culturel pour la communauté **culturelle française** mede dat voornoemde Raad ter vergadering van dezelfde datum voor samengesteld werd verklaard.

— *Ter kennisgeving.*

**VOORSTELLEN VAN DECREET :
INDIENING EN VERZENDING**

De heer **Voorzitter**. — De volgende voorstellen van decreet werden ingediend ;

- door de heer Ramaekers tot invoering van het cultureel verlof ;
- door de heer Henckens tot invoering van een pedagogische begeleiding voor werkende jongeren tot 18 jaar.

Zij worden verzonden naar de Commissie voor jeugdbeleid, permanente vorming en sport. En zopas is er een voorstel ingediend in verband met de discriminatie. De titel luidt: voorstel van decreet tot voorkoming van **discriminaties**. Het werd getekend door de heer Vanhaegendoren C.S. Het wordt verwezen naar de Commissie voor het reglement.

**VERSLAG :
INDIENING**

De heer **Voorzitter**. — De heer **Lindemans** heeft, namens de Commissie voor taalwetgeving en taalbescherming, het verslag ingediend over het voorstel van decreet van de heer Chabert tot regeling van het gebruik van de Nederlandse taal bij de eedaflegging.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

De heer **Voorzitter**. — Dames en Heren, Daar thans alle elementen voor de definitieve samenstelling van de commissies zijn ingekomen, moge ik — ter aanvulling van onze agenda van vandaag — daaromtrent de volgende voorstellen doen:

**I — OPRICHTING
VAN TWEE NIEUWE COMMISSIES**

In overleg met de Fractievoorzitters stelt het Bureau de **oprichting** voor van twee **commissies** die aan de reeds opgerichte zouden worden toegevoegd, namelijk:

- een Commissie voor de verzoekschriften, conform artikel 54 van het Reglement;
- en
- een Commissie voor onderwijs.

Kan de Raad zich daarmee akkoord verklaren?
Aldus is besloten.

Dan gaan wij over tot de benoeming **van de vaste leden** van die twee commissies.

Daartoe werden lijsten rondgedeeld waarop de namen voorkomen van de door de fracties voorgedragen kandidaat-leden, met inachtneming van het beginsel van de evenredige vertegenwoordiging. Zijn er daaromtrent opmerkingen?

Neen?

Aangezien het aantal kandidaten overeenstemt met het aantal te begeven mandaten, verklaar ik de voorgedragen kandidaten verkozen.

De **Commissie voor onderwijs** is dus samengesteld als volgt:

C.V.P. :

de heren **Blanckaert K., Bourgeois, Coens**; Mevr. **Craeybeckx-Orij**; de heren **De Bondt, Deneir, De Seranno, Otte, Sledsens** en **Swaelen**.

B.S.P. :

de heren **Adriaensens, Dequeecker, Laridon, Ramaekers, Van Hoorick** en **Vermeylen**.

V.U. :

de heren **Bouwens, Coppieters, Raskin** en Mevr. **Van der Eecken-Maes**.

P.V.V. :

de heren **Bonnel, Grootjans** en **Vanaudenhove**.

De **Commissie voor de verzoekschriften** is samengesteld als volgt :

C.V.P. :

de heren **Claeys W., Diegenant** en **Willems**.

B.S.P. :

de heren **Danschutter** en **Vanijlen**.

V.U. :

de heer **Elaut**.

P.V.V. :

de heer **Verberckmoes**.

**I I - AANWIJZING
VAN DE PLAATSVERVANGENDE
LEDEN VAN DE COMMISSIES**

Wij moeten thans overgaan tot de **aanwijzing van de plaatsvervangende leden** van de commissies, met name:

1. de Commissie voor het reglement;
2. de Commissie voor de begroting;
3. de Commissie voor culturele promotie en het cultureel patrimonium;
4. de Commissie voor jeugdbeleid, permanente vorming en sport;
5. de Commissie voor onderwijs;
6. de Commissie voor radio en T.V.;
7. de Commissie voor taalwetgeving en taalbescherming;
8. de Commissie voor de verzoekschriften.

Met het oog op de aanwijzing van de plaatsvervangende leden voor voornoemde commissies werden eveneens lijsten rondgedeeld waarop de namen voorkomen van de door de fracties voorgedragen kandidaat-plaatsvervangers, met inachtneming van het beginsel van de evenredige vertegenwoordiging.

Geen opmerkingen?

Neen?

Daar het aantal kandidaten overeenstemt met het aantal te begeben mandaten, verklaar ik de voorgedragen kandidaten verkozen.

Zijn dus aangewezen als plaatsvervangende leden van die verschillende commissies :

Commissie voor het reglement

C.V.P. :

Mej. **Devos G.** ; de heren **Martens** en **Kelchtermans**.

B.S.P. :

de heren **Rombaut** en **Van Hoeylandt**.

V.U. :

de heren **Diependaele** en **Hardy**.

P.V.V. :

de heer **Kempinaire**.

Commissie voor de begroting

C.V.P. :

de heren **Bertrand**, **Bogaert**, **Claeys D.**, **Lagae** en **Van Dessel**.

B.S.P. :

de heren **Cools**, **Vander Bruggen** en **Van Lent**.

V.U. :

de heren **Goemans** en **Olaerts**.

P.V.V. :

de heren **Kickx** en **Vreven**.

**Commissie voor culturele promotie
en het cultureel patrimonium**

C.V.P. :

de heren **Bourgeois**, **Bode**, **Dewulf**, **Suykerbuyk** en **Lavens**.

B.S.P. :

de heren **Van Daele**, **De Rore** en **Smets**.

V.U. :

de heren **Maes R.** en **Roosens**.

P.V.V. :

Mevr. **Labaye-Duclos** en de heer **Poortmans**.

**Commissie voor jeugdbeleid,
permanente vorming en sport**

C.V.P. :

de heren **Coens**, **De Bondt**, **Deneir**, **Gerits** en Mevr. **Verlact-Gevaert**.

B.S.P. :

de heren **Van den Eynden**, **Vemimmen** en **Wyninckx**.

V.U. :

de heren **Van Elsen** en **Van In**.

P.V.V. :

de heren **Boey** en **Bonnell**.

Commissie voor onderwijs

C.V.P. :

Mevr. **De Backer-Van Ocken**; de heren **Akkermans**, **Denolf**, **De Paepe** en **Van Doninck**.

B.S.P. :

de heren **Cools**, **Danschutter** en **Magé**.

V.U. :

de heren **Elaut** en **Kuijpers**.

P.V.V. :

de heren **Flamant** en **Sprockeels**.

Commissie voor radio en T.V.

C.V.P. :

de heer **Claeys W.** ; Mevr. **Craeybeckx-Orij** ; de heren **De Mey**, **Gheysen** en **Vandamme**.

B.S.P. :

de heren **Geldolf**, **Laridon** en **Verspeeten**.

V.U. :

de heren **Bouwens** en **Vansteenkiste, L.**

P.V.V. :

de heren **Pede** en **Sprockeels**.

Commissie voor taalwetgeving en taalbescherming

C.V.P. :

de heren **De Kerpel**, **Smeers**, **Van der Aa**, **Van Herreweghe** en **van Waterschoot**.

B.S.P. :

de heren **Féris**, **Vandenhove** en **Vemimmen**.

V.U. :

de heren **Sels** en **Van Leemputten**.

P.V.V. :

de heren **Clerckx** en **Vanderpoorten**.

Commissie voor de verzoekschriften

C.V.P. :

de heren **De Kerpel** en **Versteete**.

B.S.P. :
de heer **Miroir**.

V.U. :
de heer **Persyn**.

P.V.V. :
de heer **Van Lidth de Jeude**.

III — WIJZIGINGEN ONDER DE VASTE LEDEN VAN DE COMMISSIES

Onder de vaste leden van de commissies worden de volgende wijzigingen voorgesteld :

— door de C.V.P. :

— in de Commissie voor de begroting :
de heer **Claeys W.** in de plaats van de heer **Declercq T.**
de heer **De Vidts** in de plaats van de heer **Vandewiele**.

— in de Commissie voor **taalwetgeving** en **taalbescherming** :
de heer **Tanghe** in de plaats van de heer **De Vidts**.

— in de Commissie voor **radio en T.V.** :
de heer **Swaelen** in de plaats van de heer **Claeys**.
de heer **Vandewiele** in de plaats van de heer **Kelchtermans**.

— in de Commissie voor **jeugdbeleid, permanente vorming en sport**:
de heer **Declercq T.** in de plaats van **Mevrouw Verlackt-Gevaert**.

— in de Commissie voor **culturele promotie** en het **cultureel patrimonium** :
de heer **De Mey** in de plaats van de heer **De Bondt**.

— door de P.V.V. :

— in de Commissie voor **radio en T.V.** :
de heer **Colla** in de plaats van de heer **Grootjans**.

Geen bezwaren?
Aldus is besloten.

IV — TOEVOEGING VAN EEN TWEDE SECRETARIS AAN HET BUREAU VAN DE COMMISSIE VOOR ONDERWIJS

Het Bureau, in overleg met de Fractievoorzitters, stelt voor, in afwijking van art. 10, nr. 2, van het Reglement, aan het Bureau van de Commissie voor onderwijs **een tweede secretaris** toe te voegen.

Geen bezwaar?
Aldus is besloten.

VOORSTELLEN VAN DECREET : VERZENDING

Alle ingediende voorstellen van decreet werden door uw voorzitter, ter uitvoering van artikel 14 van het Reglement, naar de bevoegde commissies verzonden. De lijst van die voorstellen, met opgave van de betrokken commissie, wordt U als bijlage tot het Beknopt Verslag rondgedeeld en ziet er uit als volgt:

Voorstellen van decreet van :

1. **de heer Vanhaegendoren** tot aanmoediging van de deelneming aan cursussen voor leiding in cultureel werk of jeugdwerk:
naar de Commissie voor jeugdbeleid, permanente vorming en sport.
2. **de heer Vanhaegendorea** tot activering en subsidiëring van plaatselijk cultureel werk, jeugdwerk, sport en lichamelijke opvoeding:
naar de Commissie voor jeugdbeleid, permanente vorming en sport.
3. **de heer Chabert** tot regeling van het gebruik van de Nederlandse taal bij de eedaflegging :
naar de Commissie voor taalwetgeving en taalbescherming.
4. **de heer De Keersmaecker** tot oprichting van Nederlandstalige scholen voor kunstonderwijs in het arrondissement Brussel-Hoofdstad:
naar de Commissie voor onderwijs.
5. **Mevrouw Craeybeckx-Orij** houdende erkenning en subsidiëring van nationale en regionale organisaties van sociaal-cultureel vormingswerk voor volwassenen :
naar de Commissie voor jeugdbeleid, permanente vorming en sport.
6. **Mevrouw Verlackt-Gevaert** houdende erkenning en subsidiëring van centra voor levensvorming:
naar de Commissie voor jeugdbeleid, permanente vorming en sport.
7. **de heer De Bondt** houdende organisatie van de openbare lectuur- en bibliotheekvoorziening:
naar de Commissie voor culturele promotie en het cultureel patrimonium.
8. **de heer Coucke** houdende de subsidiëring van de werking der culturele centra :
naar de Commissie voor jeugdbeleid, permanente vorming en sport.
9. **de heer Vandamme** betreffende de musea die niet van de Staat afhangen :
naar de Commissie voor culturele promotie en het cultureel patrimonium.
10. **de heer Vanhaegendoren** tot oprichting van een nationaal pedagogisch studiecencentrum voor de Nederlandse cultuurgemeenschap :
naar de Commissie voor onderwijs.
11. **de heer Vanhaegendoren** tot wijziging van de wet van 30 juli 1963 houdende taalregeling in het onderwijs :
naar de Commissie voor taalwetgeving en taalbescherming.
12. **de heer Lindemans** tot wijziging van de wet van

7 augustus 1931 betreffende het behoud van monumenten en landschappen :

naar de Commissie voor culturele promotie en het cultureel patrimonium.

13. **de heer Vandezande** waarbij het taalgebruik in bestuurszaken geregeld wordt in bepaalde openbare diensten in het Nederlandse taalgebied en in de Nederlandstalige instellingen van **Brussel-Hoofdstad**, onderworpen aan het koninklijk besluit van 18 juli 1966 houdende coördinatie van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken :
naar de Commissie voor taalwetgeving en taalbescherming.
14. **de heer Leo Vanackere** betreffende de gevolgen van de ontbinding van de Kamers ten aanzien van deontwerpen en voorstellen van decreet ingediend bij de Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap :
naar de Commissie voor het reglement.
15. **de heer Leo Vanackere** betreffende de plastische en muzikale vorming in jeugdateliers en jeugdmuziekscholen :
naar de Commissie voor onderwijs.
16. **Mevrouw De Backer-Van Ocken** tot subsidiëring van nationale en regionale organisaties voor volksontwikkeling waarvan de activiteit van experimentele aard is :
naar de Commissie voor jeugdbeleid, permanente vorming en sport.

**VRAAG VAN DE HEER RAMAEKERS
TOT DE HEER MINISTER
VAN NEDERLANDSE CULTUUR
OVER DE SUBSIDIES
AAN AUTEURS TOEGEKEND
DOOR HET NATIONAAL FONDS
VOOR DE LETTERKUNDE**

(Reglement art. 52).

De heer Voorzitter. — Dames en Heren, aan de orde is de vraag, overeenkomstig artikel 52 van het Reglement van orde, van de heer Ramaekers tot de heer Minister van Nederlandse Cultuur over de subsidies aan auteurs toegekend door het Nationaal Fonds voor de Letterkunde.

De heer Ramaekers heeft het woord.

De heer Ramaekers (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, Dames en Heren, een tijd geleden verscheen in een Vlaams dagblad een artikel dat als titel droeg „De Vlaamse literaire maffia in cijfers”. Dit artikel handelde over de subsidies, die toegekend worden door het Nationaal Fonds voor de Letterkunde. Hierbij werd gebruik gemaakt van de cijfers, die gepubliceerd werden in *Open Deur*, tijdschrift van de Nederlandse Cultuur, 3e jaargang 1971, nr. 9. Zo stelt men vast, dat acht auteurs samen 125 000 F

hebben ontvangen, nl. G. Walschap (32 000 F), K. Jonckheere (18 000 F), H. Lampo (17 500 F), A. Mussche (15 000 F), P. Van Aken (12 500 F), D. Robberechts, R. Brulez en W. Ruyslinck (elk 10 000 F), A. Demedts (7 500 F), J. Aerts (Westerlinck) (5 000 F) en J. Daisne (4 500 F).

Wij doen hierbij de volgende vaststellingen :

1° deze gelden worden toegekend door het Nationaal Fonds voor de Letterkunde. Hierin zetelen de heer G. Walschap, voorzitter, de heren André Demedts, secretaris, Luc Indestege, René Lissens en Herman Thier (Johan Daisne), Marcel Rutten, Bert Decorte en Clément Bittremieux.

Wanneer wij deze namen vergelijken met de hoger geciteerde lijst van de auteurs die subsidies ontvangen, stellen wij vast dat leden van het Nationaal Fonds voor de Letterkunde zelf beslissen zich een toelage te verlenen.

Zulks geldt voor G. Walschap, voorzitter van het Nationaal Fonds, A. Demedts, Johan Daisne.

2° Wanneer wij de lijst nagaan van de hoger geciteerde auteurs die een toelage ontvingen, stellen wij anderzijds vast, dat een aantal onder hen een belangrijk pensioen genieten ingevolge een vervulde staatsfunctie of op dit ogenblik een belangrijke staatsfunctie bekleden. Dit geldt voor G. Walschap, K. Jonckheere, H. Lampo. R. Brulez (oud-directeur B.R.T.).

3° Dezelfde namen vinden wij nogmaals terug voor de verdeling van een bedrag van 475 000 F voor aankoop van boeken. Van de 3 410 exemplaren die werden aangekocht, gaan 1 350 exemplaren naar: J. Daisne (200 ex.), J. Aerts (100 ex.), M. Gysen (300 ex.), A. Demedts (100 ex.), K. Jonckheere (200 ex.), M. Gilliams (50 ex.), G. Walschap (350 ex.) en R. Brulez (50 ex.).

Wij gunnen de geciteerde auteurs van harte én de toelagen én de aankoop van hun boeken door de Staat.

Meent de Minister dat het moreel aanvaardbaar is, dat de heren die het Nationaal Fonds voor Letterkunde beheren zelf beslissen over de toelagen die zij zullen ontvangen, wanneer men daarbij vaststelt dat sommige van deze leden de grootste sommen ontvangen.

Acht de heer Minister het aanvaardbaar, dat sommige auteurs die een belangrijke staatsfunctie bekleden, functie die hen daarbij zeer grote faciliteiten biedt, ook nog in aanmerking komen voor dergelijke staatssubsidies.

Waar men, bij het overlopen van de lijst van de auteurs die steun ontvangen van het Nationaal Fonds voor Letterkunde vaststelt, dat het hier gaat om gevestigde auteurs, waarvan doorgaans de materiële toestand goed mag genoemd worden, stellen wij de vraag of steun verlenen aan deze auteurs wel het doel moet zijn van het Nationaal Fonds voor Letterkunde.

Meent de Minister niet, dat het doel van dit Fonds veeleer zou moeten gericht zijn op steun aan jonge

auteurs die dergelijke steun werkelijk nodig hebben? Bij de vaststellingen die wij deden, zijn wij zo vrij aan de Minister van Nederlandse Cultuur de vraag te stellen of hij een dringende herziening van het beheer en de doelstellingen van het Nationaal Fonds voor Letterkunde, niet noodzakelijk acht.

De heer Voorzitter. — Het woord is aan de heer Minister van Nederlandse Cultuur.

De heer Van Mechelen, Minister van Nederlandse Cultuur (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, als antwoord op de vraag van de heer Ramaekers betreffende het Nationaal Fonds voor de Letterkunde, wil ik vooreerst uw aandacht vragen om deze aangelegenheid in de algemene context van de aanmoediging van de Nederlandse letterkunde te situeren.

De staatstussenkomst in de literaire bedrijvigheid omvat een viertal grote sectoren:

1° de steun aan schrijvers om in betere voorwaarden te kunnen werken;

2° de hulp aan verenigingen of initiatieven die de literatuur willen bevorderen ;

3° de financiële steun aan literaire tijdschriften, hetgeen voor debutanten interessant kan uitvallen ;

4° bovendien wordt ernaar gestreefd de verspreiding van de Nederlandse literatuur in het buitenland daadwerkelijk te bevorderen.

De meest voorkomende steunverlening aan schrijvers is de aankoop van een bepaald aantal exemplaren van uitgaven met literaire kwaliteiten. Voor de vier literaire genres — proza, poëzie, essay en toneel — bestaan aparte adviserende commissies. Een andere vorm van toelage aan schrijvers bestaat in het toekennen van reis- en werkbeurzen. Werkbeurzen worden toegekend voor geleverde prestaties op het zuiver literaire vlak, bv. een schrijver die een essay heeft gepubliceerd dat heel wat voorbereidend werk heeft gevraagd. Reisbeurzen worden toegekend omdat men meent dat zij een gunstige invloed kunnen uitoefenen op de artistieke mogelijkheden van de kunstenaar.

Ten slotte bestaan er zes driejaarlijkse prijzen om grote kunstenaars te eren en te belonen.

Ik mag hierbij niet vergeten te vermelden dat in het raam van de Belgisch-Nederlandse culturele samenwerking een driejaarlijkse „ Prijs voor de Nederlandse Letterkunde” bestaat, welke vorig jaar op 13 mei posthuum aan Simon Vestdijk door Koning Boudewijn werd uitgereikt. Ik maak van deze gelegenheid gebruik om de Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap mede te delen dat volgende week in Den Haag een cultureel top-overleg zal plaatshebben, tussen de Nederlandse en de Belgische Ministers belast met cultuur, opvoeding en wetenschapsbeleid, waaraan ook de voorzitter van de Cultuurraad zal deelnemen.

Om volledig te zijn wil ik hieraan nog toevoegen dat aanzienlijke bedragen worden geïnvesteerd in de

betoelaging van de door bibliotheken aangekochte literaire werken.

Daarbuiten situeert zich dan de toelage aan het Nationaal Fonds voor de Letterkunde. Voor het dienstjaar 1971 bedroeg deze toelage 1 480 000 F op een globaal bedrag van 10 855 000 F dat bestemd was voor de bevordering en de verspreiding van de letterkunde.

Het Nationaal Fonds voor de Letterkunde werd opgericht bij de besluitwet van 18 augustus 1947. Dit Fonds wordt beheerd en de bestemming van de inkomsten wordt geregeld door de twee koninklijke Academies voor Taal- en Letterkunde. Behoudens de gevallen van schenking en giften met speciale bestemming, worden de fondsen gelijk tussen de twee academies verdeeld.

De bedoeling was duidelijk dat de beide academies de mogelijkheden zouden ter beschikking krijgen om voor steun en bevordering van de literatuur in te staan.

Met de heer Ramaekers ben ik van mening dat het weinig aanvaardbaar is dat auteurs tegelijkertijd rechter en partij zijn.

Het is mijns inziens een uiting van corporatisme dat dient vermeden te worden. Maar het is anderzijds even onlogisch dat onze belangrijkste schrijvers niet in aanmerking zouden kunnen komen voor subsidiering.

Er dringt zich daarom een herziening op van het Nationaal Fonds voor de Letterkunde, die past in het kader van de culturele autonomie. Daarenboven dient men van deze gelegenheid gebruik te maken om tot een betere coördinatie te komen van de gelden bestemd voor de literatuur.

Ter voorbereiding van deze reorganisatie en van een statuut van de auteur, heb ik een werkgroep opgericht, die op 30 juni 1970 voor de eerste maal vergaderde. Ik hoop eerstdaags de voorstellen te ontvangen, die als leidraad kunnen dienen voor de reorganisatie van het Nationaal Fonds voor de Letterkunde en het statuut van de auteur.

In afwachting van de effectieve verwezenlijking van de culturele autonomie, heb ik dus reeds de nodige voorbereidingen getroffen om in de nabije toekomst een ontwerp van decreet tot omschakeling naar een autonoom Nederlands Fonds van de Letteren aan het Cultuurparlement voor te leggen.

De heer Voorzitter. — Het incident is gesloten.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES: WIJZIGING

De heer Voorzitter. — Er is nog een wijziging in de samenstelling van de Commissie voor onderwijs, met name : onder de vaste leden de heer Sledsens te vervangen door de heer Mesotten.
Instemming.

**VOORSTELLEN
TOT WIJZIGING VAN HET REGLEMENT
VAN ORDE EN ONTWERP-RESOLUTIE
OVER DE VESTIGINGSPLAATS
VAN DE RAAD — nrs. 5/1 tot 7**

De heer Voorzitter. — Dames en Heren, vooraf moet ik U mededelen dat o.m. wat de stemming over de resolutie in verband met de vestigingsplaats van de Raad betreft, wij tijdens deze vergadering nog geen gebruik zullen kunnen maken van het elektrisch stemapparaat.

Toch kan ik U nu reeds ter kennis brengen dat alles wordt in het werk gesteld om zulks bij de stemmingen tijdens onze volgende vergadering wel mogelijk te maken.

De Raad zal dus een volgende maal als een werkelijk moderne parlementaire instelling kunnen werken.

I — PROCEDUREREGELEN

De heer Voorzitter. — Dames en Heren, aan de orde is de beraadslaging over de voorstellen tot wijziging van het Reglement van orde en de ontwerp-resolutie over de vestigingsplaats van de Raad.

Ik stel u voor de beraadslaging over de **ontwerp-resolutie** betreffende de vestigingsplaats van de Raad te koppelen aan de bespreking van artikel 1 en aan het amendement dat daarop is ingediend.

(Instemming)

Over de ontwerp-resolutie moet een hoofdelijke stemming worden gehouden, ingevolge de bepalingen van het Reglement.

Ik verleen het woord aan de verslaggever over de stand van de zaak.

**II — UITEENZETTING
VAN DE HEER LEO VANACKERE,
VERSLAGGEVER**

De heer Leo Vanackere, verslaggever *(op het spreekgestoelte)*. — Mijnheer de Voorzitter, de Raad heeft op 10 februari jl. een termijn van één maand toegestaan aan de Commissie voor het Reglement om zich uit te spreken over de verschillende amendementen die op het Reglement waren ingediend.

Zoals u zich herinnert, had de Raad het Reglement goedgekeurd, maar omdat aan de amendementen ook nog de nodige aandacht moest worden gewijd, werd aan de Commissie een termijn van één maand toegestaan. Aan de kalender kunt u zien dat de Commissie binnen deze termijn is gebleven.

De toestand is op dit ogenblik de volgende: ik kan u aankondigen dat zich voor het allergrootste gedeelte van de amendementen die werden ingediend, geen enkele moeilijkheid of betwisting meer voor-
doet.

Ik stel u voor deze amendementen vlug te memoreren, want ik zal straks aan de heer Voorzitter voorstellen dat hij over deze artikelen, waarover geen enkele betwisting meer bestaat, in één enkele stemming uitspraak zou laten doen.

Er bestaat geen betwisting bij artikel 3, waar een preciezere formulering werd aanvaard in verband met de verkiezing van het Bureau.

Het amendement van de heer Defacq en consoorten bij artikel 18, werd in de Commissie verworpen en er werd niet verder aangedrongen om het opnieuw voor te leggen.

Het amendement van de heer Geldolf bij artikel 21 werd ingetrokken.

Bij artikel 24 werd een amendement van onze collega de heer Jorissen éénparig aangenomen, zodanig dat daar geen enkele moeilijkheid meer is.

Artikel 33 verdient misschien even een toelichting. Daar werd, na een langdurige discussie, — het gaat over de alarmprocedure en over een termijn die werd opgelegd aan het College van Voorzitters om uitspraak te doen — uiteindelijk een termijn van één maand ingeschreven. Ik meen dat het goed is erop te wijzen dat deze termijn van één maand maar een mogelijkheid inhoudt voor de Raad, met name de Raad kan na één maand beslissen om de discussie verder te zetten. Hij kan echter even goed inzien dat het College van Voorzitters tegen die tijd nog niet klaar kan zijn en de bespreking zolang opschorten. Bij artikel 35 was er een amendement dat alleen een tekstverbetering inhield.

Bij artikel 51 werd een amendement van de heer Jorissen goedgekeurd om de termijn van vijftien dagen om reden van taalzuivering, te brengen op veertien dagen.

Er is een amendement bij artikel 55 dat vervalt, omdat dit bij artikel 18 werd verworpen.

Tenslotte is er bij artikel 59 een amendement, op initiatief van de heer Jorissen, om het woord „stoort” te vervangen door het woord „verstoort”. Het lijkt mij een gelukkig toeval dat dit initiatief door de heer Jorissen werd genomen. *(Gelach)*

Mijnheer de Voorzitter, dit zijn dus de artikelen waaromtrent er na intrekking of aanvaarding van amendementen, in de Commissie geen enkele moeilijkheid meer bestond. Het zou dus aanbeveling verdienen om straks, in één enkele stemming, deze artikelen goed te keuren.

Blijft dus nog over, als mijn inlichtingen juist zijn — ik heb materieel nog niet de tijd gehad het document na te lezen — het amendement bij artikel één. De vraag zal dus zijn of er werkelijk weer opnieuw een amendement bij dit artikel is dan wel of we hier staan voor een amendement op de resolutie.

Er is wel een tekst rondgedeeld over het herindienen van een amendement van de heer Baert bij artikel 46 betreffende het taalgebruik in de Raad. Ik neem mij voor om ter gelegenheid van de bespreking van dit artikel 46 opnieuw het woord te nemen. *(Applaus op verschillende banken)*

**III — BERAADSLAGING EN STEMMING
OVER ARTIKEL 1
VAN HET REGLEMENT EN
OVER DE ONTWERP-RESOLUTIE
BETREFFENDE DE
VESTIGINGSPLAATS VAN DE RAAD**

De heer Voorzitter. - Wij gaan dus verder met de beraadslaging over de ontwerp-resolutie betreffende de vestigingsplaats van de Raad en wij koppelen daaraan de bespreking van artikel 1 en het amendement dat daarbij is ingediend.

De heer Calewaert heeft het woord.

De heer Calewaert (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Collega's, onze geachte collega verslaggever heeft er reeds de aandacht op gevestigd dat we tijdens de vergadering van 10 februari besloten hadden de tekst van het reglement te aanvaarden, mits onder meer, binnen de maand een voorstel zou worden gedaan wat betreft de vestiging van de Raad. Hoewel de te nemen beslissing vanzelfsprekend, ingevolge het reglement zelf, voor een latere wijziging vatbaar blijft, komt het ons voor dat de bepalingen die we zullen goedkeuren omtrent de vestigingsplaats van belang zijn. Bij de bespreking over de vestigingsplaats wens ik uw aandacht te vestigen op drie punten.

In de eerste plaats, is er het probleem Brussel, in de tweede plaats, wil ik enkele praktische beschouwingen naar voren brengen en in de derde plaats zal ik het hebben over de vestigingsplaats van de zetel in verband met de regionalisering.

Wat het eerste punt betreft, namelijk Brussel als vestigingsplaats, meen ik dat niemand in deze vergadering zal betwisten dat Brussel een Vlaamse stad is en dat, gezien de toestand die we nu kennen en de bestaande spanningen, de Vlaamse aanwezigheid in Brussel een absolute noodzakelijkheid is. Thans Brussel verlaten zou, naar onze mening, een desertie betekenen.

Moeten wij thans, geachte Collega's, nu de Nederlandse gemeenschap over een Cultuurparlement beschikt aan provincialisme gaan doen?

Morgen zal Brussel de hoofdstad zijn van Europa. Voelen wij ons minderwaardig of **gecomplexiseerd**? Het is te Brussel dat de confrontatie tussen de Europese culturen zal plaatshebben. Hoeven wij ons om de onze soms te schamen?

Kan de zetel van vestiging een betekenis hebben voor de uitstraling van wat in deze raad zal worden verwezenlijkt?

Wat meer is, Brussel behoort — en ik wil dit gans in het bijzonder onderstrepen — tot het bevoegdheidsgebied van onze Cultuurraad. Ik zou zonder veel commentaar durven zeggen: „ En welk bevoegdheidsgebied ” !

Er is, geachte Collega's, opgeworpen dat Brussel moet gedecongestioneerd worden en dat wij onze

vestigingsplaats elders moeten zoeken. Wij achten het een zonderlinge manier om Brussel te decongestioneren. Willen wij het idiopsychaal karakter aan Brussel ontnemen, dan moeten wij dit beslist op een andere manier doen. Dat zal moeten geschieden op het economische vlak. Dat zal moeten gebeuren door wettelijke beschikkingen, enerzijds wat betreft de vestiging van de maatschappelijke zetel van vennootschappen waarvan de activiteiten elders zijn gelegen, en anderzijds wat betreft de economische raden, de vestiging van de gewestelijke raden bij toepassing van artikel **107quater**.

In die zin speelt — meen ik — de wettelijke voorziening van de oprichting van twee cultuurcommissies te Brussel geen enkele rol.

Wat Brussel aangaat moge ik drie bemerkingen maken. In de eerste plaats, de overweging die voorafging — en deze bleek uit de besprekingen in de commissie — heeft de heer **Jorissen** ertoe gebracht voor te stellen dat toch een paar keren per jaar te Brussel zou vergaderd worden.

De heer Jorissen. — Dat is niet juist.

De heer Caiewaert. — Dat is zeer duidelijk tijdens de besprekingen gezegd geworden.

Een tweede bemerking is de volgende. Als de **Cultuurraad** Brussel zal verlaten dan is het zeker dat een nieuw politiek probleem in het leven wordt geroepen.

In de derde plaats zou de zetel van de Cultuurraad overbrengen buiten Brussel de betekenis kunnen hebben van een stap in de richting van het federalisme met drie.

Hierbij vraag ik u een opmerking te mogen maken in verband met praktische overwegingen. Ik wil in het midden laten een raming — zelfs bij benadering — van de kosten die een vestiging buiten Brussel zou veroorzaken. Het zouden alleszins reusachtige bedragen zijn.

Ik wil zelfs op dit punt helemaal niet insisteren. Wel wil ik bij deze gelegenheid en in hetzelfde verband uw aandacht vestigen op wat onze collega, de heer Van Hoorick, terecht genoemd heeft de institutionele „ wildbouw ” en wat wij zouden willen noemen het „ parkinsonisme ”.

Ook op dit punt moet op dit ogenblik niet verder worden ingegaan, maar het is duidelijk dat onze Raad samengesteld is uit dezelfde leden als degene die de Wetgevende Kamers samenstellen. Het is niet omdat wij vanzelfsprekend hier niet zetelen in onze hoedanigheid van nationaal Parlementslid dat wij ons gemakkelijker kunnen ontdebelen.

Welnu, wij weten wat het betekent deel te nemen aan openbare vergaderingen, aan alle commissiezittingen, zonder nog te spreken van de gewestelijke raden enz. . . Wij moeten, meen ik, onmiddellijk praktisch werk kunnen verrichten. Wij moeten over een vergaderzaal kunnen beschikken, een bibliotheek, documentatiediensten enz. . . Wij moe-

ten in deze Cultuurraad zo spoedig mogelijk aan de arbeid.

Want, en dit brengt mij tot het derde punt dat ik even behandelen wilde, de regionalisering waarover wij zoveel hebben gesproken en waarvoor precies de Grondwet werd gewijzigd, moet nu effectief worden, moet nu worden verwezenlijkt.

De regionalisering werd doorgevoerd op verscheidene niveaus. Op cultureel gebied werden de drie gemeenschappen in het leven geroepen en zijn wij thans in de Cultuurraden aan het werk. Maar er is nog de regionalisering op het vlak van de gewesten. En dàar in artikel 107^{quater} van de Grondwet, komt een artikel voor waar wij ten andere nog wel de gelegenheid zullen hebben iets over te vernemen, en waar Brussel als gewest is voorzien.

Is het dan niet vanzelfsprekend dat de gewestelijke raden in hun gewest zouden zetelen? Ook daaraan moeten wij thans denken. Zelfs zo het probleem dat ons vandaag bekommert niet onmiddellijk hiermede verband houdt.

Wat ons thans wel en onmiddellijk bezighoudt is de regionalisering op het culturele vlak, op het vlak van de culturele autonomie die wij gewild en verwezenlijkt hebben. Welnu, die regionalisering ontstaat essentieel via de bevoegdheden en via de decreten die uit deze vergadering zullen groeien. Zouden onze decreten, Geachte Collega's, een minder of een meer regionaliserend karakter hebben, zo ze genomen worden te Brussel dan te Mechelen of elders in het Vlaamse land? Precies degenen die het regionalisme in de hoogste mate wenselijk achten moeten, meen ik, de goede functionering in diezelfde mate in de hand werken.

Ik zou zelfs ondubbelzinnig willen stellen dat voor diegenen die de culturele autonomie zien als een verdere stap naar federalisatie, Brussel vanzelfsprekend aangewezen is.

Het gaat werkelijk niet op dat de Vlamingen in 1972 Brussel zouden opgeven of deserteren. Wat er ook van zij, en zonder verdere politieke overwegingen in het midden te brengen, Brussel is aangewezen als vestigingsplaats voor de zetel van ons **Cultuurparlement**. Het ware zelfs wenselijk dat desbetreffend een unanieme beslissing door onze Raad zou kunnen worden getroffen. (*Applaus op talrijke banken*)

De heer Voorzitter. — Het woord is aan de heer Chabert.

De heer Chabert (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Dames, Heren, als sommigen onder ons uit wat Jan Boon destijds noemde „De Citadel der middelmatigheid” weg willen, dan is het niet omdat we elders decreten of Vlaamse wetten zouden aannemen die beter zouden zijn voor Vlaanderen. Doch dan is dat veeleer wel omdat zij hierin een concreet symbool zien van een effectieve decentralisatie en regionalisering.

Men wil, als het ware, de autonomie visualiseren.

Brussel moet gedecongestioneerd worden, ontlast van een aantal taken die beter elders zouden kunnen worden uitgevoerd.

Deze stad zou ook in de ogen van velen — ik denk ook wel eens terecht — een les verdienen.

Als Vlaming, die in de hoofdstad is geboren en er altijd heeft geleefd, moet men er mij niet van overtuigen dat vele Vlamingen die hier in deze stad leven, dikwijls voor een onmogelijke opgave staan om zichzelf te blijven. Dit is niet ernstig voor een hoofdstad van een land waar een Vlaamse meerderheid bestaat. Daarover is geen twijfel.

De heer Jorissen. — Zeg dat tot de heer Eerste Minister.

De heer Chabert. — Men zou zich — dit is een menselijke reactie — door dit ressentiment laten inspireren. Maar, in de politiek zoals elders zijn rancune en wrok altijd slechte raadgevers.

Ten slotte hebben wij bij velen die naar Mechelen of naar een andere stad willen nog een argument gehoord. Zij beweren alzo verlost te geraken van, wat zij noemen, de unitaire schoonmoeders die zij moeten ontvluchten omdat deze zich systematisch willen mengen in dit jonge huishouden. Zij willen weg uit de invloedssfeer van deze stad, die de normale groei en de emancipatie van het Vlaamse volk te lang heeft in de weg gestaan.

Geachte Collega's, in onze groep hebben wij langdurig van gedachten gewisseld over deze aangelegenheid en uiteindelijk geopteerd voor Brussel als een per definitie voorlopige zetel van ons **cultuurparlement**. **Waarom?**

Eerst en vooral om pragmatische redenen. Wij beschikken hier over de nodige instrumenten. Wij wensen dat het cultuurparlement zo spoedig mogelijk zou kunnen starten. Wij zijn ongeduldig omdat een reeks decreten moeten worden goedgekeurd. Denken wij maar aan het decreet op de eedaflegging dat dringend moet goedgekeurd worden vermits binnenkort de installatie geschiedt van de federatieraden rond Brussel.

Collega's, wij hebben een grote vrees dat, indien wij het elders zouden doen, het absentisme dat nu reeds zo woekert, nog in de hand zou worden gewerkt, omdat wij dan als Parlementsleden van de ene stad naar de andere zouden moeten hollen. Het is nu reeds zo moeilijk om het ritme van onze vergaderingen te blijven volgen. Wij moeten het potentieel aan mensen waarover wij beschikken niet nodeloos verplaatsen, indien het mogelijk is ze op dezelfde plaats aan het werk te stellen in daartoe aangepaste lokalen.

Een tweede zeer belangrijk argument is de Vlaamse aanwezigheid te Brussel. Dat is reeds zo dikwijls herhaald.

Ik hoop dat wij het debat over de vestigingsplaats van de cultuurraad in de nodige sereniteit en verdraagzaamheid zouden kunnen voeren en wij tijdens

dit eerste debat onder Vlaamse Kamerleden en Senatoren niet zullen vervallen in de polemiek. Hier richt ik mij speciaal tot de collega's van de Volksunie. Ik wil even uw aandacht vragen voor een uittreksel uit een zeer goed gesteld artikel van collega Vanhaegendoren, waarin hij in 1965 over Brussel en meer bepaald over de Vlaamse beweging schreef wat volgt.

De heer Schiltz. — Dat was vóór 21 november!

De heer Chabert. — Mijnheer Schiltz, U heeft zich nog niet zo lang geleden publiek uitgesproken voor de vestiging te Brussel!

Het probleem dat de heer Vanhaegendoren heeft gesteld is fundamenteel voor de Vlamingen te Brussel.

Hij schrijft het volgende: „Het probleem Brussel vraagt al onze aandacht. De tijd is voorbij dat wij Brussel als Vlaamse grond voor ons konden opeisen. Wijlen Jan Boon deed het nog in 1932, luidens de titel van een brochure „Herovering van Brussel”. De tijd is echter ook voorbij dat wij Brussel defaitistisch dachten op te geven om de Franse cultuurgrens tot Vilvoorde te laten opschuiven en ons in het provinciaal bastion van Antwerpen...” — ik laat de verantwoordelijkheid voor deze tekst aan de heer Vanhaegendoren — „als hoofdstad van Vlaanderen terug te trekken”.

Geachte Collega's, dat zijn niet mijn woorden maar die van Maurits Vanhaegendoren. Hij gaat verder „In het Europees Brussel moet de Nederlandse cultuur aanwezig zijn en paraat zijn”.

De heer Jorissen. — Natuurlijk.

De heer Chabert. — Het is niet twijfelachtig dat deze confrontatie van onze cultuur ook winst kan betekenen. En dan komt het: „Met wrok tegen Brussel lossen wij de zaak niet op, wel met standvastigheid en onwrikbare beginselen die wij in onze persoonlijke houding en in onze politiek metterdaad toepassen”.

Geachte Collega's, dat is geen lid van de C.V.P.-Kamerfractie of van de C.V.P.-Senaatsfractie, maar wel van de Volksuniefractie, die naar mijn bescheiden oordeel deze zeer wijze taal heeft geschreven. (*Geroep op de banken van de Volksunie*)

Wij willen op dit wereldforum aanwezig zijn.

Van overal ter wereld komt men zich in Brussel vestigen. Er zijn landen die reeds twee of soms drie ambassadeurs hebben afgevaardigd bij de verschillende internationale instellingen en, op dit moment, zouden wij Brussel verlaten!

(*Onderbreking van de heer Jorissen*)

De heer Chabert. — Mijnheer Jorissen, wij wensen in dit Europese kamp onze Vlaamse tenten op te slaan. In conspectu omnium, moeten wij de ambassadeurs zijn van de prestigieuze Vlaamse cultuur.

Er is een derde argument dat wij Vlamingen uit Brussel aanvoelen als wellicht het belangrijkste. Ik zou vragen dat wij de honderdduizenden Vlamingen die in Brussel leven en er een moeilijke strijd voeren, een morele steun zouden geven.

Mevrouw Van der Eecken-Maes. — En uw verkiezingsbeloften? (*Geroep*)

De heer Chabert. — Mevrouw Maes, staat U mij toe dat ik U in alle vriendelijkheid zeg dat het veel gemakkelijker is vanuit Sint-Niklaas het probleem van de Vlamingen op te lossen dan vanuit de situatie van de Vlamingen die dagelijks in deze hoofdstad vechten voor het behoud van onze cultuur. (*Applaus op de banken van de meerderheid; onderbreking van de heer Jorissen*)

De heer Voorzitter. — De heer Jorissen krijgt onmiddellijk het woord na de heer Chabert.

De heer Chabert. — Omdat U zo aandringt, zal ik een ander citaat van een andere collega van de Volksunie voorlezen. Dat is een zeer gezagvol lid van uw fractie, met name Senator Claes. Men heeft hem reeds dikwijls geciteerd. (*Geroep*)

Hij zegt het volgende: „Houdt men met dit alles rekening, dan bestaat er geen reden om Brussel los te laten.” Hij weidt uit over de rol van Antwerpen.

De heer Van Eynde. — De bank Lambert.

De heer Chabert. — Vandaag gaat het niet over de bank Lambert, ik vraag een debat te voeren in alle sereniteit, en met de nodige verdraagzaamheid. Senator Claes heeft dit zeer recent gezegd, namelijk in april 1968.

In Antwerpen, zegt hij, zou misschien ontbreken wat in Brussel wel aanwezig is, namelijk de mogelijkheid tot samenwerking met de Franse cultuur en de voortdurende confrontatie van twee elites met hun eigen kwaliteiten: de traditioneel Franstalige en de opkomende Vlaamse.

Geachte Collega's, wij zijn de laatste en belangrijke fase van de Vlaamse beweging ingegaan: de Brusselse fase indien ik ze zo noemen mag.

In Brussel worden de laatste loodjes gelegd. Door welke normen moeten wij onze beslissingen laten leiden? Waar heeft men op dit ogenblik de Vlaamse aanwezigheid het meest nodig, in Mechelen, in Sint-Niklaas, in Antwerpen, in Leuven? Neen, het is hier in Brussel, er is geen twijfel mogelijk. (*Applaus op de banken van de C. V.P.*)

Wij zullen alles decentraliseren en uit Brussel weghalen wat er overtollig is, maar wij zullen centraliseren al datgene wat nodig is om van deze stad een reële hoofdstad te maken d.w.z. dat er zoveel mogelijk Vlaamse initiatieven moeten genomen worden die ontzag afdwingen bij de doorsnee-Brusselaar. Sommige onder hen voelen zich hierdoor bedreigd

— o.a. Paul-Henri Spaak. (*Ha, Ha,!* op *verschillende banken*)

Wat zegt hij? Ik moet het artikel in 't Frans voorlezen. . .

De heer Van Eynde. — Gij zijt niet verplicht! (*Gelach*)

De heer Chabert. — Ik denk dat wij geen vertaling nodig hebben om te weten wat hij bedoelt. Wat de heer Spaak zegt maakt uw positie oncomfortabel.

De heer Van Eynde. — Indien hij nog tot de B.S.P. zou behoren dan zou hij nog in de Senaat zetelen.

De heer Chabert. — Indien hij nog tot de B.S.P. zou behoren!

Wat zegt nu de heer Spaak in verband met de vestiging van deze Cultuurraad? (*Onderbreking van de heer Schiltz*)

Dit proza van de heer Spaak is veelbetekenend. „J'ai été stupéfait . . .

De heer Van Eynde. — 11 est toujours stupéfait! (*Gelach*)

De heer Chabert. — . . . puis prof onément inquiet lorsque j'ai appris que les Flamands voulaient installer à Bruxelles leur Conseil culturel. Car pourquoi mettre dans la capitale, que l'on dénonce par ailleurs comme étant anti-flamande, un conseil qui, du point de vue culturel, est un véritable symbole?"

Dat is wat de heer Spaak in Le *Soir* heeft geschreven nog niet zolang geleden, en hij heeft er aan toegevoegd: „La menace est précise“. Het is een concrete bedreiging van de Vlamingen ten opzichte van deze hoofdstad Brussel.

Wel, Dames en Heren, als staatsminister Spaak zegt dat wij hier moeten wegblijven — en zijn mening wordt gedeeld door een reeks trawanten van het F.D.F. en ook van het R.W. — dan zeggen wij dat wij er ons zeker gaan vestigen.

Wil dit nu zeggen dat wij ons blindelings aan deze stad zullen binden, dat wij, met andere woorden, definitief en onherroepelijk deze stad zullen kiezen? Ons antwoord is ongenueanceerd: neen; onze keuze is voorwaardelijk en voorlopig.

Wij zullen in deze stad blijven op voorwaarde dat de normale ontplooiing van deze Cultuurraad wordt gewaarborgd en dat wij in volledige onafhankelijkheid alhier onze werkzaamheden zullen kunnen regelen.

De heer Van Eynde. — Maar wie zou ons dat belletten?

De heer Chabert. — Als tweede voorwaarde zullen wij stellen dat deze stad eindelijk ten opzichte van

de Vlamingen die er zich vestigen, die er wonen en ook die er dagelijks komen werken. goede wil zou betuigen en concreet alle maatregelen zou nemen om tot een reële tweetalige of zelfs meertalige stad te worden uitgebouwd.

Het probleem over de vestiging van deze Cultuurraad zullen wij opnieuw behandelen op het ogenblik dat artikel *107quater* zal worden besproken, wanneer wij ons zullen moeten uitspreken over de vestiging van het regionale wetgevende lichaam dat tot stand zal worden gebracht.

Ziedaar, Dames en Heren, de redenen waarom wij voorlopig voor Brussel hebben geopteerd.

Wij denken ook dat wij onze debatten moeten voeren in dit gebouw waar het normale wetgevingswerk moet geschieden, in dit gebouw waar de uitstraling naar buiten van hetgeen wij zeggen, is verzekerd.

Collega's, ik geloof dat door deze beslissing te nemen wij uiteindelijk een wissel trekken op de levenskracht van de Vlamingen in dit land. (*Applaus op de banken van de meerderheidspartijen*)

De heer Voorzitter. — Het woord is aan de heer Jorissen.

De heer Jorissen (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, Dames en Heren, wanneer onze fractie verkozen heeft de zetel van de Cultuurraad niet in de tweetalige hoofdstad te vestigen, doch wel in een Vlaamse stad, dan sluit dit aan bij de logica die voor ons eigen is aan het verschijnsel regionalisering.

Hoe onvolmaakt het stukje cultuurautonomie ook is en hoeveel unitaire smetten er nog steeds aan kleven, de Cultuurraad die dit belichaamt heeft ongetwijfeld met het verschijnsel regionalisering te maken.

Het is op zichzelf duidelijk dat regionaliseren ingaat tegen het centraliseringsverschijnsel waarvan Brussel de exponent is en dat men niet kan regionaliseren door alles te Brussel te houden.

De heer Bogaerts. — Mijnheer Jorissen, het partijbureau van de Volksunie is ook nog altijd in Brussel! (*Geroep en gelach op verschillende banken*)

De heer Jorissen. — Als argument kan het erdoor.

De heer Van Eynde. — Uw lijstaanvoerder in Antwerpen is een Brusselaar!

De heer Jorissen. — Het debat is niet alleen sereen, het staat zelfs zeer hoog.

Welnu, de stimulans van een Cultuurraad met zetel in het eentalig Vlaams gebied zou ongetwijfeld groter zijn dan die met zetel te Brussel, omdat Vlaanderen zou zien en beleven dat ook wetgevingswerk kan verricht worden buiten Brussel en wel in

Vlaanderen zelf. Daardoor zou de ban Brussel, waarin de gemiddelde Vlaamse volksmens leeft en die zoveel van zijn krachten paralyseert, worden gebroken.

Voor Vlaanderen zou het een nieuw geluid betekenen, een groeiend geloof in eigen kracht en een nieuwe bron van initiatieven en van eigen nationaal leven. Maar daar onze fractievoorzitter, de heer Coppieters, deze filosofie van het regionalisme zal behandelen, zal ik hier niet verder over uitweiden. De zetel van de Cultuurraad te Brussel zelf houden en dan nog wel in het Parlement betekent voor de meerderheid van de voorstanders hiervan dat men de regionalisering zo beperkt mogelijk wil houden en de Cultuurraad zo veel mogelijk onder voogdij wil stellen.

De argumentatie die aangevoerd wordt door de voorstanders van Brussel moet men dan ook in dit licht zien.

Een uitzondering hierop vormt een minderheid van werkelijk Vlaamsgezinden in Vlaanderen die meent dat de vestiging van de zetel buiten Brussel zou betekenen dat Vlaanderen Brussel zou opgeven.

Tactisch enten de tegenstanders van de regionalisering, die reeds jaren lang bewijzen helemaal niet bekommerd te zijn om de Brusselse Vlamingen, hun argumentatie op die van deze overtuigde Vlaamsgezinden, die zich vergissen.

Het cynisme van de tegenstanders van de regionalisering is echter steeds even groot geweest als dat het de jongste jaren verdoken was.

Laten wij dan opmerken dat niemand er nog kan aan twifelen dat de Franstalige Cultuurraad naar Namen zou zijn gegaan, zo de Franstaligen overtuigd waren dat ook de Vlaamse Cultuurraad haar zetel niet te Brussel zou vestigen.

Zowel het Rassemblement Wallon als de meerderheid van de P.L.P., als de Waalse communisten spraken zich uit tegen Brussel en voor Namen.

Ook de meerderheid van de Waalse socialisten sprak zich uit voor Namen. (*Protest op de socialistische banken*). Het zijn slechts de stemmen van de vijf Brusselse Franstalige socialistische partijen die de meerderheid deden omkeren. Nochtans wisten de Waalse socialistische partijen toen al dat de traditionele partijen in Vlaanderen voor Brussel gekozen hadden.

De heer Geldolf. — Er zijn geen traditionele partijen.

De heer Jorissen. — Een vrij grote meerderheid van de Walen zou dus voor Namen gekozen hebben, zo ze overtuigd waren dat de Vlamingen ook voor een ééntalige Vlaamse stad zouden hebben geopteerd. Hieruit kunnen wij twee besluiten trekken.

Ten eerste, dat de drang naar regionalisering, los van het zinnebeeld van de centralisering — Brussel — veel groter is in Wallonië dan in Vlaanderen en dit ondanks het feit dat Wallonië veel minder heeft te lijden gehad van Brussel dan Vlaanderen; Vlaan-

deren dat Brussel herhaaldelijk bedacht met de lieflijke woorden: splijtzwam, olievlek, waterhoofd en etterbuil.

Ten tweede dat degenen die beweren dat de zetel van de Cultuurraad buiten Brussel vestigen wil zeggen dat Vlaanderen Brussel prijsgeeft consequent moeten zijn en dan ook moeten concluderen dat Wallonië bereid was Brussel prijs te geven, wat hun argumentatie alle zin ontnemt.

Sommigen komen af met de bewering — wij hebben het daar pas nog gehoord — dat de Vlaamse aanwezigheid te Brussel het noodzakelijk maakt dat de zetel van onze Cultuurraad te Brussel dient gevestigd.

Dit argument van de Vlaamse aanwezigheid wordt sinds tientallen jaren gehanteerd en heeft de centralisering van alles en nog wat te Brussel bevorderd. Deze centralisering brengt o.m. mee dat honderdduizenden Vlamingen te Brussel inweken. De jongste jaren schommelt dit cijfer omstreeks de 14 000 per jaar of 100 000 de jongste zeven jaren.

Onze politiek heeft er alleen toe geleid dat er steeds meer Vlamingen te Brussel verfranst werden. De Franstaligen zijn ons trouwens zeer dankbaar dat de centralisering verder bevorderd wordt want zo kan de verfransing meer slachtoffers maken.

De Vlaamse parlementsleden zetelen sinds 1830 te Brussel. Reeds meer dan 140 jaar waren zij in de gelegenheid hun Vlaamse aanwezigheid te Brussel te laten voelen en te laten doorwegen. Welnu het heeft ook de verfransing van de Vlaamse stad Brussel niet tegengehouden.

De vestiging van de Vlaamse Cultuurraad te Brussel, Cultuurraad waarin diezelfde parlementsleden zetelen, zal niets aan deze toestand veranderen.

Het is onzin te beweren dat degenen die de zetel van de Cultuurraad buiten Brussel willen, Brussel willen prijsgeven. Men vergeet dan allicht dat het gemeenschappelijk parlement nu, zoals vroeger te Brussel blijft en dit al voldoende zou moeten zijn om te beklemtonen dat voor de Vlaamse parlementsleden Brussel nog een Vlaamse stad is, een gemeenschappelijk gebied met de Franstaligen.

Zelfs zo het Parlement er niet zou gevestigd zijn, zelfs zo Brussel geen hoofdstad zou zijn, zouden wij er echter niet aan denken Brussel prijs te geven.

De reden waarom wij Brussel niet prijsgeven is het feit dat Brussel oorspronkelijk een zuiver Vlaamse stad was, dat de stad nog in het Vlaams gebied ligt en dat te Brussel, wat de Franstaligen ook beweren, nog honderdduizenden Vlamingen wonen.

Zouden wij nu die Brusselse Vlamingen prijs geven zo de Vlaamse Cultuurraad Brussel zou verlaten? (*Een stem in de zaal: Dit is wat men daarnet heeft betoogd*).

Verlangen met andere woorden deze Brusselse Vlamingen dat onze Cultuurraad te Brussel blijft? Wij stellen vast dat de grootste Vlaamse partij te Brussel, de Brusselse afdeling van de Volksunie, zich uitspreekt voor een vestiging in Vlaanderen.

De heer Bascour. — Behalve het F.D.F. !

De heer Jorissen. — Dat is geen Vlaamse partij. Wij stellen vast dat de Brusselse gouvibonden en tal van Vlaamse verenigingen te Brussel dit eveneens doen.

Wij stellen vast dat het typisch orgaan van de Brusselse Vlamingen, de Brusselse Post hetzelfde vraagt. Waarom?

Omdat zij weten dat het de Franstalige Brusselaars veel meer zou treffen dat onze Cultuurraad Brussel zou verlaten; omdat de Brusselse Vlamingen willen dat Brussel eens zou voelen dat Vlaanderen hen niet automatisch geschenken moet aanbieden.

De heer Chabert. — U spreekt van Vlaamse verenigingen te Brussel. Weet U dat „Were-Di ” — dat is toch een Vlaamse vereniging — zich uitgesproken heeft.. .

De heer Jorissen. — Ik heb niet gezegd dat er geen enkele Vlaamse vereniging zich uitspreekt voor Brussel. Ik heb alleen gezegd dat er weinig zijn en ook dat ze ongelijk hebben. Brussel kan niet zonder de Vlamingen, die er het grof werk moeten doen, Brussel kan niet zonder de Vlamingen aan wie zij hun flats en huizen moeten verhuren, Brussel kan niet zonder de Vlamingen die het Brussels zaken-cijfer op peil houden. Brussel leeft meer van Vlaanderen dan van Wallonië.

De Vlaamse Brusselaars die beter de Franstalige Brusselaars kennen dan dat deze vergadering ze kent, vinden het beter dat we verhuizen.

Waarom hun kennersoordeel niet gevolgd?

We hebben de indruk dat sommigen die zich thans zo bekommerd heten om de Vlaamse Brusselaars niet eens de moeite doen om het oordeel van die Vlaamse Brusselaars te leren kennen.

Dames en Heren, het argument dat de buitenlandse nieuwsmedia meer aandacht aan ons werk zouden schenken zo we te Brussel vergaderen, weegt al even licht.

De nieuwsmedia zoeken de plaatsen wel op waar nieuws is, om het even of het een uithoek is van Ierland of van Azië, ze zouden ook contact houden met een Vlaamse stad zo er nieuws zou zijn.

Te Brussel in het Parlement vergaderen, netjes onderworpen aan de wil van de gevestigde unitaire machten, is geen nieuws. Zulk nieuws kennen de buitenlandse nieuwsmedia al sinds meer dan honderd jaar.

Dat doet ze zeker niet toestromen.

Nieuws zou het daarentegen zijn, blijk te geven van Vlaamse onafhankelijkheidszin, iets te willen maken van de thans gebrekkige cultuurraden en te beginnen als uiting van deze nieuwe zelfstandigheids-wil ons uit het milieu van de traditionele voogden te verwijderen.

Zijn we nog bereid gewillig te luisteren naar tegenargumenten van Vlaamsgezinden die door hun hou-

ding vroeger bewezen hebben werkelijk Vlaams te voelen, dan moet het ons toch van de lever dat een Vlaamse argumentatie van personen die zich nooit erg om de Vlaamse belangen hebben bekommerd ons terecht wantrouwig moet stemmen.

Want, ten slotte waarom is Brussel thans zo sterk verfranst? Toch grotendeels door de activiteit van de drie traditionele partijen die meer dan een eeuw lang de Brusselse burgemeesters en schepencolleges hebben geleverd en de regeringen in dit land. (*Applaus op de banken van de Volksunie*)

Het is zelfs niet verbeterd nu twee van deze drie partijen parallel met de groei van de Volksunie tweevleugelig zijn geworden maar met een gemeenschappelijk opperhoofd en de derde partij tweehoofdig werd maar dan zonder vleugels.

De heer Van Eynde. — Wij beklagen de Senatoren die altijd naar U moeten luisteren.

De heer Jorissen. — Want om maar bij de recente geschiedenis te blijven, heeft men van 1932 tot 1963 de taalwetten te Brussel toegepast of doen toepassen?

Werden de taalwetten van 1963 toegepast? Heeft men tenslotte gezorgd voor het verwezenlijken van de bedoeling van de wet op de paritaire zetelverdeling in het Brusselse agglomeratiecollege? Dat zijn de vragen die zich stellen. Men heeft zich stelselmatig met de sabotage van de taalwetten te Brussel vergenoegd.

De heer Geldolf. — Er zijn ook nog andere wetten, die niet worden toegepast.

De heer Jorissen. — Zal men zich ook nu weer daarbij neerleggen? Het is niet met het toekennen van de vrijheid aan het gezinshoofd en met het offer van de Vlaamse meerderheid in dit land, dat men de Vlaamse Brusselaars heeft geholpen. Men moet dan ook nu geen belangstelling voorwenden.

Het zijn ook de kosten niet die de vestiging buiten Brussel moeten verhinderen. Of het nodig zou zijn een volledige documentatie samen te brengen in een nieuwe vestigingsplaats, laat ik in het midden. Ik dacht ten andere dat een afstand van 25 km in 1972 geen rol meer kan spelen.

Zo het toch noemenswaardige investeringen zou vergen, dan zijn deze alleszins niet verloren, aangezien zij naar een Vlaamse stad gaan. Tenslotte, is men niet zo kreterig wanneer het gaat om Louvain-la-Neuve.

Het heeft ons altijd verbaasd dat ook onafhankelijke personen zo aan Brussel vastgekleisterd blijven. Gaat het dan in Nederland slechter omdat er Amsterdam is naast Den Haag? Bestaan in de Verenigde Staten steden als Washington en New York niet vreedzaam naast elkaar, zonder dat ook daar de hoofdstad alles centraliseert? Is Zwitserland

ongelukkig omdat **Zurich** een voornamer centrum is dan de hoofdstad Bern?

Koos West-Duitsland zelfs geen kleinere stad als Bonn tot hoofdstad, zonder Berlijn af te zweren en zonder te beletten dat Frankfurt tot grote ont-plooiing kwam? Decentraliseert Engeland niet van Londen naar Edinburg? Frankrijk heeft lang bekend gestaan als het land van „Paris et le désert français”, maar zelfs dáár is het regionalisme in verzet gekomen.

Waarom zou dan in dit land niet worden verhinderd dat alleen Brussel bestaat naast een Waalse en een Vlaamse woestijn?

Wij zijn voor een vestiging buiten Brussel. Dat is wezenlijk aan ons amendement. Wij hebben Mechelen gekozen omdat.. .

De heer Van Eynde. — Omdat gij daar in de gemeenteraad zit.

De heer Jorissen. — Dat is niet de reden. De honderd leden van de partijraad van de Volksunie zijn niet alle gemeenteraadslid te Mechelen. Wij hebben Mechelen gekozen omdat deze stad centraal ligt in Vlaanderen en omdat het een stad is met een rijk verleden als oude hoofdstad van de Nederlanden. Wij wensen trouwens geen starre beslissing, al is het niet juist — zoals de heer Calewaert het heeft gezegd — dat wij twee keer per jaar in Brussel willen vergaderen. Voor ons betekent een vestigingsplaats niet dat men nooit eens elders kan vergaderen, zo dit uitzonderlijk passend zou zijn.

De heer Calewaert. — Waarom hebt gij dan toevallig Brussel voorgesteld?

De heer Jorissen. — Dat kan om het even waar zijn in Vlaanderen, dus ook te Brussel.

De heer Chabert. — Dat wordt dan zoals het „Reizend Volkstheater”.

De heer Jorissen. — De Vlaamse Cultuurraad kan daarover, in onze optiek, vrij beslissen.

Wat de discussie over de zetel van de Cultuurraad zo vertroebelt, is de gesmoorde inspraak van de leden van de meerderheidspartijen. Ik bedoel daarmee het geheim akkoord dat op het regeringsvlak bestaat en door de krant *Het Volk* werd onthuld.

De heer Van Eynde. — Er is geen geheim akkoord!

De heer Jorissen. — De top van de beide regeringspartijen zou aan de Franstalige Brusselse Ministers vast hebben beloofd dat Brussel de zetel van de Cultuurraden wordt. Vandaar dan ook — hetgeen zeer zelden gebeurt — dat alle C.V.P.-Ministers op de vergadering van hun fractie verschenen om er de „oplossing Brussel” door te drukken.

De methode van de geheime akkoorden betekent dat men vooraf reeds de mening van de parlementsleden geweld aandoet, hetgeen zeker weinig democratisch is. Het zou normaal zijn indien de miskende parlementsleden zulk procédé niet nemen.

In elk geval hebben zij door het goedkeuren van ons amendement de kans om blijk te geven van hun zelfstandigheid. (*Applaus bij de Volksunie*)

De heer Voorzitter. — Het woord is aan de heer Grootjans.

De heer Grootjans (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, Geachte Collega's, ik kan zeer kort zijn, ik geloof dat alles gezegd is, soms niet altijd op een zeer gelukkige manier, want als ik het goed begrijp zijn er in deze zaal alweer twee soorten Vlamingen: de goede Vlamingen en die kiezen Mechelen, de slechte Vlamingen en die kiezen Brussel. Het is een redenering die ik gewoon niet begrijp. Ik wil er dan ook niet verder op ingaan en eenvoudig zeggen dat onze fractie meent dat Brussel onze voorkeur in deze omstandigheden geniet. Wij menen dat Brussel ook de hoofdstad is van de Vlamingen en dat Brussel dat moet blijven. Wij weten echter dat anderen daarover een verschillende mening hebben.

Wij zullen onze mening zonder omwegen kenbaar maken want er is hier vandaag zeer veel gezegd dat iets anders moest betekenen dan de woorden die werden uitgesproken. Gedurende vele jaren hebben ook degenen die ons vandaag komen zeggen dat de Vlamingen Brussel moeten verlaten, ons voorgehouden dat de Vlaamse aanwezigheid in Brussel een dwingende noodzaak was. Welnu, wij zien geen reden om deze stelling te verzaken.

Ik weet wel dat men zegt : Wat heeft de Vlaamse aanwezigheid in Brussel opgebracht?

Mag ik daarop een wedervraag stellen : Hoe zou de situatie zich hebben voorgedaan indien de Vlamingen reeds geruime tijd Brussel zouden opgegeven hebben?

De toestand nu is zeer moeilijk, maar ik geloof dat indien gebeurd was waarop ik zojuist in mijn wedervraag zinspeelde, de toestand vandaag reeds dramatisch zou mogen genoemd worden. Wij blijven aan de zijde staan van die honderdduizenden Vlamingen, in Brussel wonende, om de Vlaamse aanwezigheid in Brussel te beklemtonen. Wij zijn niet onder de indruk gekomen van de uitslag van de verkiezingen van 21 november 1971. Door Brussel te verlaten of door Brussel te ontvluchten, Geachte Collega's, zouden wij precies dat doen wat de Vlamingen-haters zouden wensen dat wij doen. De Vlaamse aanwezigheid in Brussel zien wij ook in het raam van de contactmogelijkheden met de Europese instellingen, contactmogelijkheden die de kennis van de Vlaamse problematiek in het buitenland kunnen bevorderen.

Ook menen wij dat de materiële uitrusting die onze

Raad onbetwistbaar nodig heeft, in voldoende mate bestaat wanneer wij te Brussel blijven. Ook de zuiver technische mogelijkheden pleiten dus voor onze keuze.

Ten slotte zijn wij van mening dat de betekenis en de uitstraling van de Raad in de eerste plaats zullen afhangen van de ernst en van de regelmaat waarmee wij onze opdracht zullen vervullen. De Vlaamse Cultuurraad kan ook in dit Parlementsgebouw volwaardig en zelfstandig werken als wij dat maar voldoende willen. Het hangt dus helemaal af van onszelf. Wanneer sommigen hun minderwaardigheidscomplex niet kwijtgeraken in Brussel, zullen zij dat ook niet kunnen elders in het Vlaamse land. Zo zij geen minderwaardigheidscomplex hebben, hebben zij misschien andere redenen dan degene die zij verwoorden. Maar precies daarin vinden wij dan een bij komend argument voor onze keuze. (*Handgeklap bij de leden van de P. V. V.*)

De heer Voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Geyt.

De heer Van Geyt (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, Geachte Collega's, het is voorzeker geen toeval dat het eerste debat ten gronde in onze Raad veel minder van cultuurpolitieke dan van algemeen politieke aard is. In feite betekent de keuze van de vestiging van de zetel van onze Raad, ofwel in de tweetalige doch unitaire hoofdstad, ofwel in een stad van het wél door de Grondwet, doch tot hertoe niet door de wet erkende Gewest Vlaanderen, een keuze tussen twee fundamenteel tegengestelde opvattingen van de staatsvorming.

Voor de enen, dit wil zeggen de meerderheids-groepen van de Vlaamse vleugels der drie traditionele partijen en voor de meesten van hun Waalse en Franstalige geestesgenoten, is de zogeheten cultuurautonomie een soort van doel op zichzelf. Zij komt neer op de splitsing van het cultuurbeleid voor beide gemeenschappen in het raam van een in hoofdzaak unitair blijvende Staat, waar de centrale uitvoerende macht steviger dan ooit de teugels in handen houdt van het algemeen beleid, en meer in het bijzonder van alle essentiële aspecten van de economische en sociale politiek, alsmede van de ruimtelijke ordening en de openbare investeringspolitiek.

De cultuurautonomie heeft als oogmerk, meer bijzonder vanwege de traditionele rechterzijde, om de greep van laatstgenoemde te bestendigen en te versterken op het cultuurleven in Vlaanderen en hem zo mogelijk uit te breiden, zoals maar al te duidelijk is gebleken naar aanleiding van de moeizame besprekingen ter uitwerking van het regeerakkoord, tot het geheel van het beleid over het Nederlands-talig onderwijs.

Het zijn deze krachten, die naar aanleiding van de werkzaamheden van de groep der 28 en van de

grondwetsherziening slechts schoorvoetend hadden ingestemd met de gelijktijdige verwezenlijking van de zogeheten culturele autonomie en van een bepaalde mate van zelfbestuur van de drie gewesten, Vlaanderen, Wallonië en Brussel. En amper was de herziening van de Grondwet goedgekeurd, of zij kwamen op dit feitelijk vergelijk terug, vermits ten gevolge van het akkoord van 1 april van verleden jaar tussen de toppen der regeringspartijen, de vorige Kamers wel de speciale wet goedkeurden die aan de basis ligt van het oprichten van onze Raad, doch niet ééns een begin maakten met de tenuitvoerlegging van artikel 107^{quater} van de Grondwet. Het is zeer logisch dat deze krachten er in beide gemeenschappen de voorkeur aan geven om de zetel van de Cultuurraden — die zij beschouwen als een soort van taalvleugel van het centraal Parlement — te situëren in de tweetalige hoofdstad, die de vestigingsplaats bij uitstek is van de gecentraliseerde unitaire macht.

Voor de anderen daarentegen, waarvan de communistische opiniestromingen in Vlaanderen zowel als in Wallonië en te Brussel een bescheiden onderdeel uitmaken, naast onder meer een zeer belangrijk deel van de socialistische beweging in Wallonië, bepaalde links-socialistische krachten in Vlaanderen en te Brussel, en brede stromingen in de christelijke arbeiders- en democratische beweging van de drie landsdelen; voor hén heeft de zogeheten culturele autonomie slechts zin als een etappe of wellicht als een omweg naar waarachtige regionalisering of federalisering van de Belgische Staatsstructuur. Zulks op voorwaarde dat deze etappe zeer snel zou worden aangevuld of beter gezegd in zekere mate rechtgetrokken door een consequente tenuitvoerlegging van artikel 107^{quater}, dit wil zeggen door het oprichten van organen voor de drie gewesten, waarvan de samenstelling, de bevoegdheden en de uitrusting zouden worden opgevat in een heel wat meer durvende optiek dan deze van de auteurs van het regeerakkoord. Dergelijke consequente regionalisering zou de weg kunnen banen naar een rationele en democratisch vereenvoudigde staatsstructuur, met één federale Kamer, drie gewestelijke raden en sterke, gehergroepeerde plaatselijke besturen.

Voor hen — en meer bijzonder voor de Vlaamse en Nederlandstalige communisten, — komt het er dan ook op aan dat de stellingnamen en beslissingen van de Cultuurraad maximaal de richting zouden uitgaan van het oprichten van daadwerkelijke gewestelijke machten voor Vlaanderen, Wallonië en Brussel, bevoegd voor alle materies van regionaal belang, inbegrepen de culturele, en uiteraard opererend op hun eigen grondgebied.

Vandaar onze uitspraak — die dagtekent van lang vóór de verkiezingen van 7 en 21 november j.l. — voor het vestigen van de zetel van onze Raad — in afwachting van het oprichten van een reëel gewestelijk orgaan — in een Vlaamse stad — Mechelen of

een andere komt er voor ons minder op aan — en niet te Brussel.

De heer Van Eynde. — Mag ik u eens iets vragen, Mijnheer Van Geyt? Wat zegt gij van de Sovjet van de nationaliteiten?

De heer Van Geyt. — Dat is een ander geval, daar gaat het over zestien republieken en de Russische is er één van. Er is daar geen meertalige hoofdstad en bijgevolg ligt het probleem **alginds** geheel anders.

Alvorens te besluiten zou ik nog even twee argumenten willen weerleggen van diegenen die de keuze van Brussel verdedigen.

Ten eerste, de vestiging van onze zetel in de hoofdstad zou volgens haar voornaamste voorstanders in dit debat onontbeerlijk zijn om aldaar de Vlaamse aanwezigheid duidelijk te affirmeren.

Dit argument getuigt, naar mijn mening, van een wel zeer beperkt vertrouwen in de rol en de toekomstige werking van de Nederlandstalige Culturele Commissie en van het gebruik dat de Nederlandstalige bevolkingsgroep van de hoofdstad en zijn verkozenen in de Agglomeratieraad er zullen van weten te maken. Zulks tenminste zodra deze Agglomeratieraad geïnstalleerd zal zijn en ik wens dan ook dat dit zo vlug mogelijk zou gebeuren.

Naar mijn oordeel heeft de bona-fide pro-Vlaamse meerderheid in de Nederlandstalige vleugel van de Agglomeratieraad, geenszins behoefte aan enige vorm van Vlaamse voogdij te Brussel en dus evenmin van de aanwezigheid van onze Raad in de hoofdstad.

Integendeel, elke stap naar een reële autonomie voor Vlaanderen in het kader van een democratisch geregionaliseerd of democratisch gefederaliseerd België — inbegrepen de vestiging van onze Raad in een Vlaamse stad — kan de Nederlandstalige bevolkingsgroep in de hoofdstad en zijn vertegenwoordigers alleen maar versterken.

Ten tweede, zullen ongetwijfeld sommigen — inbegrepen in deze vergadering — mij het verwijt maken dat door mij uit te spreken voor het vestigen van de zetel van de Raad in een Vlaamse stad, ik mij vandaag in het gezelschap terugvind — en wellicht, althans hier, in het uitsluitend gezelschap — van de Volksunie, partij waarvan heelwat vertegenwoordigers, inbegrepen onder de meest gezaghebbende, allesbehalve kunnen beschouwd worden als voorstanders van een democratisch gerichte federalisering van de staatsstructuren.

Op dit schijnargument wil ik bij voorbaat antwoorden dat de standpunten, zoals ze tijdens de stemming van straks in onze Raad zullen tot uiting komen, slechts een zeer gedeeltelijk en in grote mate misvormd beeld zullen tonen van de reële toestand ter zake.

Niet alleen spraken in de andere gemeenschap — waar de keuze Brussel of Namen is — zich uit voor Namen, benevens de Waalse en Franstalige com-

munisten, een meerderheid van de Waalse B.S.P.-verkozenen, die in hun groep alleen konden worden geminoriseerd door toedoen van de stemmen van de Brusselse Franstalige B.S.P.-mandatarissen; bovendien spraken heel wat andere Waalse en Franstalige democraten, onder wie vele christenen, binnen en buiten het Parlement, zich in dezelfde zin uit. Ook aan Vlaamse zijde was een aanzienlijke minderheid van bij mijn weten voor een goed deel christen-democratisch-gerichte leden van de C.V.P.-groep van onze Raad voorstander van de vestiging van onze zetel in Vlaanderen — evenals trouwens bepaalde linkse, federalistisch gerichte socialistische, zij dit voornamelijk buiten het Parlement.

Bovendien ben ik niet kwaad om mij in een ander kamp te bevinden dan de francofone Brusselse P.L.P.-ers en de meeste van hun F.D.F.-volgelingen, om maar te zwijgen over de meest behoudsgezinden onder de P.V.V.- en C.V.P.-leden van deze vergadering.

Om al die redenen zal ik mij uitspreken vóór het amendement strekkend tot vestiging van de zetel van deze Raad in een Vlaamse stad, en tegen de resolutie strekkend tot vestiging ervan in de hoofdstad. (*Applaus bij verschillende leden*)

De heer Voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Bogaert.

De heer Van Bogaert (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, ik zal slechts voor enkele minuten de aandacht van deze vergadering vragen omdat, na al de argumenten die reeds zijn voorgebracht voor het amendement van de heer Jorissen, en tegen het amendement door de heren Chabert, Calewaert en Grootjans, ik geloof dat er eigenlijk maar weinig aan toe te voegen is, buiten het feit dat men in herhaling zou vallen. Alleen ben ik op deze tribune gekomen om enkele bedenkingen te maken in verband met de wordingsgeschiedenis zelf van die culturele autonomie. Dat kan misschien een zeker belang hebben in het debat. Ik moet er u toch aan herinneren dat wanneer nu de kranten schrijven dat niets daarover vermeld staat in de grondwettelijke tekst, ook niet in de wet en evenmin in de commentaren en verslagen, de oorzaak daarvan is dat tijdens de wordingsgeschiedenis en de langdurige besprekingen het punt dat nu een grote symbolische betekenis krijgt, nooit is aangeraakt geworden. Het is nooit een probleem geweest. Het is nooit het voorwerp geweest van een bespreking, daar waar nu het lot van Vlaanderen er schijnt van af te hangen.

Alleen kan ik eraan toevoegen dat enkele leden soms een kleine bedenking hebben gemaakt als wij spraken van de verdeling in taalgroepen, en een van de bedenkingen die bijvoorbeeld werd gemaakt was: zullen die vergaderzalen groot genoeg zijn, om daar al die mensen te zetten? Dat wil zeggen dat in de optiek van diegenen die de teksten hebben **uitge-**

werkt, die de culturele autonomie hebben verwezenlijkt, voor de meesten het zeker een evidentie was dat wij hier zouden vergaderen. Daar viel geen ogenblik aan te tornen. Dat was evident.

Mag ik er nog iets aan toevoegen? Mag ik eraan herinneren hoe de samenstelling van deze Cultuurraden ontstaan is? In de **rondetafelconferentie** waren dat niet alleen parlementsleden, maar ook academici, wetenschapsmensen, vertegenwoordigers van de kunstmilieus. Wij hebben nog een dergelijk amendement moeten bespreken en verwerpen in onze commissie voor de grondwetsherziening. Dat standpunt is daar aangehaald.

Uiteindelijk is de Cultuurraad samengesteld uit parlementsleden, dezelfde parlementsleden, maar in een andere instelling ingedeeld, omdat de ene regionale wetgeving doet, en de andere nationale wetgeving. Welnu, ik kan mij moeilijk voorstellen dat iemand het anders heeft gedacht op dat ogenblik, dat wanneer diezelfde man regionaal legifereert naar **een** andere stad gaat, en dat wanneer hij nationaal legifereert hij terug naar Brussel moet gaan. Dat is zeker een nieuwigheid, en hoe is die nieuwigheid ontstaan? Zij is ontstaan, en het is geen probleem geweest tot wanneer, op een bepaald moment, zekere provinciesteden met een eigen lokaal karakter zich als kandidaten zijn gaan opwerpen, en dan is men dat probleem gaan bekijken en heeft men er een symbolische betekenis aan gegeven.

Ik kan alleen dit bevestigen : op het moment dat de culturele autonomie een grondwettelijke regeling heeft gekregen, en een wettelijke vorm heeft gekregen, was het op dat ogenblik voor de meeste onder ons een evidentie dat wij hier zouden zetelen. Nu kan men zeggen dat de decentralisatie eist dat wij verhuizen. Ik wil er alleen deze enkele beschouwing aan toevoegen: mochten wij deze beslissing nemen, dan zouden wij inderdaad de hoofdstad de rug toekeren, en ik weet niet of wij ons dat niet binnen enkele jaren bitter zouden beklagen. (*Applaus op vele banken*)

De heer Voorzitter. — Het woord is aan de heer Coppieters.

De heer Coppieters (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Dames en heren, Joseph Coppé merkte in *La Wallonie* van 24 februari, terecht op dat de vestigingsplaats van de Cultuurraad helemaal geen „faux problème” is en het gebied van de psychologie ver te buiten gaat.

Ik zou er onmiddellijk willen aan toevoegen, vooral ten opzichte van mijn charmante collega, Chabert, dat onze stellingname niet uitgaat van rancunes noch van ressentimenten.

Ik zou ook de opmerking willen maken dat wij ons, met de verdediging van de vestigingsplaats buiten Brussel, geen betere Vlamingen achten en, in ieder geval van onze kant, het woord „verraad” er helemaal niet bij past.

Wij zien de vestigingsplaats van de Cultuurraad als een belangrijk symbool en als een belangrijke realiteit. De Vlaamse aanwezigheid te Brussel is maar belangrijk wanneer een effectieve Vlaamse macht bestaat. **Zoniet** ware de Vlaamse aanwezigheid te Brussel, zoals zij in het verleden bestond, voldoende geweest om de denationalisatie van de Vlamingen aldaar ongedaan te maken.

De vader van „Het Rode Boekje”, Mao Tsé Thoung schreef ergens : „Als U iets wil veroveren, dan moet U uw bolwerk daarbuiten bouwen en vandaar uit opereren”.

Dát bolwerk voor de Vlaamse macht te Brussel is Vlaanderen. Dát is de realiteit, (*Applaus bij de leden van de Volksunie*) en door verscheidene Vlaamse journalisten dik in de verf gezet.

De heer Chabert gaf lezing van Volksunieliteratuur ; mag ik hem er thans op wijzen dat iemand uit zijn groep, onze geachte collega Fernand Vandamme, zich ondubbelzinnig heeft uitgesproken voor een vestigingsplaats buiten Brussel, waarop werd ingepikt in een artikel in *De Gazet van Antwerpen*, van de hand van Karel De Witte.

Ik kan niet weerstaan aan de bekoring de slotpassus voor te lezen van een merkwaardig artikel van Emiel Van Cauwelaert, verschenen in *Het Volk* op 24 februari jl. „De Vlaamse Cultuurraad is een belangrijk instrument in de decentralisering van de Belgische Staat en in de deconcentratie van de hoofdstad, ten minste dat had hij moeten zijn. Nu wordt deze grote gedecentraliseerde instelling misbruikt om Brussel, dat nu al uit zijn grenzen barst, nog meer op te blazen. Het is niet in Brussel zelf dat men de geuwhongerige hoofdstad tot reden zal brengen, maar vanuit Vlaanderen en vanuit Wallonië. Onze hoofdstad is een probleem dat van op afstand moet worden behandeld”.

Dát is een omschrijving van de zoëven geschilderde tactiek van Mao Tsé Thoung, maar deze keer uit de pen van een zeer bekwaam Vlaams journalist in een C.V.P.-krant.

Voor ons, Volksunie, is de vestiging van de Cultuurraad een reële, belangrijke aangelegenheid en tevens een symbool. Wij vertrekken niet van de decentralisatietendenzen binnen de unitaire Staat. Zelfs indien wij daarvan vertrokken, zouden wij nog de realiteit van een vestigingsplaats in Vlaanderen belangrijk vinden.

Maar U weet dat zulks niet ons vertrekpunt is. Dát is geworteld in het bevrijdingsnationalisme en in het federalisme. De toekomstige deelstaat Vlaanderen, in de Bondsstaat België, moet op vele gebieden volwaardig meespelen in het Europees concert en in het wereldvolkerenconcert, zowel wetgevend als executief.

De zeer onvolkomen culturele autonomie binnen de huidige Grondwet, hoe belangrijk ook als schuchtere aanloop, heeft voor ons slechts de waarde van een eerste stap naar een veel ruimere autonomie voor Vlaanderen en Wallonië. Het is duidelijk dat,

binnen zulk perspectief, de vestigingsplaats van een belangrijk wetgevend lichaam niet van ondergeschikt belang is en geen psychologisch vraagstuk. Het is evenzeer duidelijk dat de hoofdstad van een plurinationale staat niet in aanmerking moet komen voor de vestiging van de belangrijkste lichamen van de cultuurgemeenschappen en van de regio's. Het komt mij wel eigenaardig voor dat dit wordt aanvaard voor de economische instellingen maar betwist voor wat betreft de culturele instellingen. Uit de volkssoevereiniteit en uit de politieke democratie vloeit het zelfbeschikkingsrecht en de zelfbeschikkingsplicht van de volkeren voort.

Het is vanuit deze zelfbeschikking dat de Vlaamse gemeenschap, mede door de Cultuurraad, de Vlaamse aanwezigheid en de Vlaamse belangen in de hoofdstad moet vastleggen. Dit heeft met de vestiging te Brussel niets te maken.

Het is ten andere niet zó dat de Vlaamse culturele achterstand alleen nog in de hoofdstad Brussel zou bestaan.

Het is niet zó dat het Vlaamse probleem zich alleen nog in de hoofdstad zou stellen.

Onze culturele achterstand, voortvloeiend uit de nog altijd voortdurende achterstand van geld en macht, laat zich helaas nog lezen in de cijfers van het wetenschappelijk onderzoek en de universitaire expansie, om het daar alleen bij te houden. Maar er zijn meer voorbeelden.

De vestiging van de Nederlandse Cultuurraad in een Vlaamse stad buiten Brussel betekent precies het tegenovergestelde van „Brussel op te geven”. Het betekent de veruitwendiging van de onwrikbare wil als volk in een eigen instelling om het lot en de toekomst van de hoofdstad in handen te nemen.

Wij opteren hier niet voor een Vlaamse stad tegen Brussel. Inderdaad Brussel is voor ons geen vreemde stad, al gedraagt zij zich dikwijls misprijzend, ja vijandig.

De Vlaamse aanwezigheid te Brussel groeit. Zoals blijkt uit recente studies is ook te Brussel „Flandria rediviva”! Wij hebben de hoop en de zekerheid dat de heropbloei van Vlaanderen te Brussel mogelijk is, maar dan geruggesteund door een werkelijk zelfstandig Vlaanderen.

Het komt ons bevreemdend voor dat collega's uit de meerderheidsgroepen in lyrische bewoordingen Brussel thans bezingen als de meest zuidelijke hoofdstad van de Nederlanden, terwijl die Zuid-Nederlandse hoofdstad werd gedernationaliseerd met medeplichtigheid van zoveel regeringen, waarin de traditionele partijen aan bod waren. (*Applaus op de banken van de Volksunie*) Terwijl de huidige Minister van Binnenlandse Zaken koudweg aankondigt dat hij de ongrondwettelijke Agglomeratieraad voor Brussel zo maar zal installeren. (*Applaus op de banken van de Volksunie*)

De hachelijke situatie van 350 000 Brusselse Vlamingen is het gevolg van een halve eeuw taalwet-schending — dit moet worden gezegd — onder

opeenvolgende regeringen. De taalwet te Brussel doen eerbiedigen is de meest echte steun aan de Vlamingen te Brussel, heel wat meer afdoende dan de vestiging van de Cultuurraad in de hoofdstad. Wij laten de Brusselse Vlamingen niet in de steek. Naarmate wij de Vlaamse macht versterken en deze ook in eigen instellingen gaan beleven is het een feit van grote betekenis deze volksmacht ook buiten de hoofdstad te kunnen uitoefenen. Ik verwijs hier naar het artikel van onze Collega Fernand Vandamme in *De Standaard*. Hierop inhakend, schreef Karel Dewitte' in de *Gazet van Antwerpen* van 4 en 5 maart 1972 : „Men moet geen staatkundig geschoolde hoogleraar zijn om te weten dat een bestuur moet zetelen in een gebied waarvoor het bevoegd is. De Vlaamse Cultuurraad is bevoegd over gans Vlaanderen, de Waalse over gans Wallonië en de komende Duitse Cultuurraad over de Duitstalige gemeenten in het Oosten. Geen enkele van de drie kan in Brussel worden gevestigd omdat dit gebied gemeenschappelijk wordt beheerd door Vlaamse en Waalse Cultuurraden samen”.

Ook de Europese argumentering verbaast mij. Als het waar is dat de Nederlandse Cultuurraad in Brussel moet blijven omwille van de Europese zending van deze stad, dan vraag ik mij af of niet al de instellingen van West-Europese landen zich te Brussel moeten komen vestigen?

De onverdachte stem van Brussel, Mijnheer Chabert, hebt u ook kunnen lezen in de *Brusselse Post* van 5 februari 1972, waar het Vlaams Comité voor Brussel tot de tegenovergestelde conclusies kwam als deze die u zoegezegd namens de Brusselse Vlamingen hebt voorgedragen.

De heer Chabert. — Dat is defaitisme.

De heer Coppieters. — Dat is helemaal geen defaitisme. Het Vlaams Comité voor Brussel gelooft rotsvast in de toekomst van de Vlamingen te Brussel maar gelooft niet in uw bewegingsstrategie.

De vurigste en de meest onverdeelde voorstanders van de vestiging te Brussel zijn tot op heden de socialisten.

Het valt niet toevallig samen met het feit dat zij tot op heden eveneens de voorstanders zijn van een eerder beperkte en voorzichtige culturele autonomie. Dan mag het u niet verbazen, Collega's van de B.S.P., dat wij wantrouwig staan t.o.v. uw keuze voor Brussel.

De heer Ramaekers. — Mijnheer Coppieters, u die toch de geschiedenis kent, weet u dat de socialistische partij in 1937 op het Vlaams socialistisch Congres het probleem van de culturele autonomie al gestemd heeft?

Weet u dat? En wat komt u nu aan de Vlaamse socialisten verwijten?

De heer Coppieters. — Dat was in de tijd dat de

Vlaamse socialisten ook een veel genuanceerder standpunt vertolkten ten opzichte van het volksnationalisme, wat u schijnt te vergeten !

De heer Van Eynde. — Er is niemand meer gekwalificeerd dan de verslaggever van de wet.

De heer Coppieters. — De regionalisering is voor ons een voorafbeelding van de „Confederatio Europea”. Deze regionalisering, voorafbeelding van de Europese federatie, moet voor ons tastbaar en zichtbaar zijn.

Het is alleen deze Cultuurraad die beslist over zijn vestigingsplaats, het Parlement heeft daar niets mee te maken. Wij moeten ons ontvoogden van het nationale Parlement op de gebieden die de Grondwet en de wet hebben toegewezen aan de culturele autonomie. (*Applaus op de banken van de Volksunie*)

Wij zijn niet akkoord met de socialistische stelling dat de Cultuurraad een exclusieve emanatie zou zijn van het Parlement.

De heer Van Eynde. — Pardon, dat is het wel !

De heer Coppieters. — Dat is het niet en dat meent de C.V.P. ook niet. Dan moet u zich beter met uw partners verstaan.

De heer Van Eynde. — Dat is bewezen.

De heer Coppieters. — Ge hebt niets bewezen, ge hebt beweerd ! (*Hevige woordenwisseling tussen de heren Baert, Ramaekers en Van Eynde*)

De heer Coppieters. — Het is beschamend voor de Nederlandse Cultuurraad. (*De twistgesprekken gaan voort*)

De Cultuurraad is hoe dan ook een nieuwe instelling met eigen nieuwe bevoegdheden en de bedenkelijke „soliede blokvorming” waarvan de B.S.P. heeft gewag gemaakt, is een zeer bedenkelijke blokvorming vermits men eenheid verwacht met centralisatie. (*Twistgesprekken tussen de heren Van Eynde en Baert*)

De heer Voorzitter. — Dames en Heren, de heer Coppieters heeft het woord, niemand anders.

De heer Coppieters. — Ik herhaal: hoe ook, de Cultuurraad is een nieuwe instelling, met eigen bevoegdheden en het is een bedenkelijke soliede blokvorming vanwege de B.S.P. de eenheid te verwarren met centralisatie. Eenheid is volstrekt te verzoenen met de centralisatie en dat zou de B.S.P., gezien haar socialistisch verleden van de dertiger jaren, sieren.

Tot slot, Geachte Collega's, er zijn reeds veel argumenten naar voren gebracht tegen de vestiging te Mechelen. Ik herhaal dat ik onze argumenten maar

heb willen naar voren brengen zonder daarmee betere Vlaming te willen zijn dan om het even wie.

De heer Van Eynde. — Maar U schrijft elke dag het tegenovergestelde!

De heer Coppieters. — Deze twee opvattingen moesten hier tot hun recht komen, maar het is duidelijk dat, wanneer men vertrekt vanuit een federalistische en volksnationalistische visie, wij voor de vestigingsplaats in het ééntalige Nederlands gebied opteerden. Ik zou ook nog even willen wijzen op het feit dat ook in de socialistische milieus niet iedereen denkt zoals de hier aanwezige B.S.P.-ers.

De heer Van Eynde. — Daar is men dat niet verplicht !

De heer Coppieters. — Ik lees in *Links* van 4 maart 1972: . . .

De heer Van Eynde. — Wij hebben geen encyclieken!

De heer Coppieters. — Luister liever naar jonge socialisten : „Het blijft onze overtuiging dat de zetel van de Cultuurraden niet noodzakelijk in Brussel moet worden gevestigd. Wij zijn van oordeel dat in een federaal perspectief de zetel zelfs buiten de hoofdstad moet worden gevestigd. In de huidige discussie staan wij in de minderheid. Onze voorstelling : „— en het is ook de onze —” over tien jaar krijgen wij toch voldoening!” (*Hevig applaus op de banken van de Volksunie*)

De heer Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vanhaegendoren.

De heer Vanhaegendoren (op het spreekgestoelte).

— Dames en Heren, om mijn Collega Coppieters niet te onderbreken, heb ik aan de Voorzitter om de gunst verzocht een korte historische rechtzetting te geven ten aanzien van de tussenkomsten van de heren Ramaekers en Van Eynde. Ik hoop dat zij mij niet zullen onderbreken, vermits ik dit in alle sereniteit wil zeggen.

Het Socialistische Congres van 1937 was inderdaad zeer belangrijk.

Het heeft zich overduidelijk op politiek vlak uitgesproken voor de culturele autonomie. Dit is juist. Maar juist is het ook — en dat weten de oudste socialistische Collega's — dat zij dat gedaan hebben ten aanzien van de toen, hoe dan ook, door-dringende strekkingen van een zeer sterke radicalisering van de Vlaamse beweging. Wij weten dat er toen sterke groot-Nederlandse strekkingen en dergelijke in het veld waren. Toen hebben de Vlaamse socialisten, uit schrik voor een eventuele klerikale meerderheid in Vlaanderen. . .

De heer Ramaekers. — Maar, was Camille Huysmans een radicale Vlaming vanaf 1937?

De heer Vanhaegendoren. — Geachte Collega, ik heb U niet onderbroken en ik druk de wens uit dat wij in deze Cultuurraad betere gewoonten aannemen dan elders.

Uit schrik voor een klerikaal overwicht — wat toen niet denkbeeldig was, wat toen een realiteit was — hebben de socialisten, zeer wijselijk van hun standpunt uit gehouden aan „alleen maar de culturele autonomie”. Dat is de werkelijkheid. Maar het is ook waar dat daarbij door Camille Huysmans het woord „zelfstandigheid” is gebruikt geworden. Bij een staatsman zoals Camille Huysmans heeft dat volgens mij een reële betekenis.

Dit is het historisch getuigenis dat ik heb willen geven opdat de socialisten geen verder misbruik zouden maken van hun beweerd vaderschap van de culturele autonomie — 1937. (*Twistgesprekken tussen leden van de Socialistische Partij en van de Volksunie*)

De heer Voorzitter. — Dames en Heren, wij gaan over tot de stemming.

Bij artikel 1 stelt de heer **Jorissen** voor de tekst te wijzigen als volgt: „De Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap, hierna genoemd de Raad, zetelt te Mechelen.

De Raad kan vergaderingen houden in andere plaatsen”.

Wij gaan over tot de stemming over dit amendement. — Het amendement, ter stemming gebracht bij zitten en opstaan, wordt verworpen.

De heer Voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Daele voor een verklaring.

De heer Van Daele (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, ik heb in dit debat niet willen tussenkomen omdat wij in de Mechelse gemeenteraad over dat probleem hebben gesproken en de visie van onze Collega Jorissen kennen.

Ik zou nu willen verklaren, Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, waarom ik, evenals mijn Collega Ramaekers en onze Collega's van de C.V.P. van het arrondissement Mechelen, niet aan de stemming bij zitten en opstaan heb deelgenomen.

Wij kunnen niet „Ja” stemmen omdat de tweede alinea van het amendement van de heer Jorissen ons niet bevalt. Er werd daar ook in de Mechelse gemeenteraad niet over gesproken door de heer Jorissen. Trouwens, naar onze bescheiden mening, daar waar de zetel is moeten ook de vergaderingen worden gehouden.

Het lijkt ons onmogelijk eens te Mechelen, dan te Brussel, en dan bijvoorbeeld te Aalst of in een andere stad te vergaderen. Dat is materieel onmogelijk.

Anderzijds kunnen wij ook niet „Ja” stemmen omdat wij menen dat de heer Jorissen die tweede regel aan zijn amendement heeft toegevoegd om

eventueel de meningsverschillen in de Volksunie niet te doen uitschijnen. Er werd daar inderdaad gediscussieerd over de vestigingsplaats van de Cultuurraad en men vroeg zich af waar de Raad eigenlijk zou moeten vergaderen : te Brussel, te Mechelen of ook in Aalst. Want ik herinner eraan: te Aalst heeft de V.U. aan de gemeenteraad voorgesteld de zetel van de Cultuurraad te Aalst te vestigen. Bijgevolg hebben wij de indruk dat deze tweede zin in het amendement werd ingelast om iedereen in uw partij voldoening te geven. Maar daarmee gaan wij niet akkoord.

Wij hebben niet „Nee” gestemd, omdat wij trouw willen blijven aan de *éénparige* beslissing die in de Mechelse gemeenteraad werd genomen — en die U ook goedgekeurd hebt, Mijnheer Jorissen.

Daarin werd gezegd dat de Cultuurraad zelf moet beslissen waar de zetel moet zijn, maar dat, indien hij moest van oordeel zijn dat de zetel buiten Brussel moet worden gevestigd, dat dan Mechelen zijn kandidatuur zou stellen.

Mechelen blijft kandidaat indien de Cultuurraad ooit moest beslissen zijn zetel elders dan in Brussel te vestigen.

De heer Voorzitter. — Artikel 1 is aangenomen.

Wij gaan over tot de hoofdelijke stemming over de ontwerp-resolutie betreffende de vestigingsplaats van de Raad.

Deze ontwerp-resolutie luidt als volgt:

„De Raad,
met toepassing van artikel 1 van het reglement van orde,
beslist zijn zetel te Brussel te vestigen.”

— Er wordt overgegaan tot de hoofdelijke stemming over de ontwerp-resolutie betreffende de vestigingsplaats van de Raad.

Uitslag van de stemming:

172 leden namen deel aan de stemming.

132 leden hebben geantwoord JA.

32 leden hebben geantwoord NEEN.

8 leden hebben zich ONTHOUDEN.

Dienvolgens neemt de Raad de resolutie aan.

Hebben JA geantwoord: HH.

Aerts	Carpels
Akkermans	Chabert
Anseele	Claes W.
Bascour	Claeys D.
Bertrand	Claeys W.
Blanckaert K.	Clerckx
Boel	Colla
Bogaert Alb.	Cools
Bogaerts Aug.	Cooreman
Bonnell	Coucke
Bourgeois	Craeybeckx-Orij (Mw)
Breyne	Cuvelier
Calewaert	d'Alcantara
Callebert	Daems

Danschutter
De Backer-
Van Ocken (Mw)
De Baer
De Bondt
Declercq T.
De Clercq W.
Decoux
De Keersmaeker
De Kerpel
De Mey
De Nolf
De Paepe P.
Dequeecker
De Rore
De Saeger
De Seranno
Detiege
De Vidts
Devos (Mej.)
De Winter
D'haeseleer
Dhoore
Diegenant
Dua
Duerinck
Eyskens
Férir
Flamant
Gelders
Geldolf
Gheysen
Grootjans
Henckens
Hendrickx
Heylen
Houben
Kelchtermans
Kempinaire
Kickx
Lagae
Lahaye-Duclos (Mw)
Lecluyse
Leynen
Lindemans
Mangelschots
Markey
Martens
Mathys
Mesotten
Monard
Nyffels
Otte

Pede
Peeters
Poma
Poortmans
Roelants
Rutten
Smeers
Smets
Suykerbuyk
Swaelen
Tanghe
Temmerman
Tindemans
Van Acker A.
Van Acker F.
Vanackere L.
Vanaudenhove
Van Bogaert
Vandamme
Vandekerckhove
Vandenbergh
Van den Eynden
Vandenhove
Van der Aa
Vanderborgth
Vanderhaegen
Vandewiele
Van Doninck
Van Elewyck
Van Elslande
Van Eynde
Vangronsveld
Van Herreweghe
Van Hoorick
Vanijlen
Van Lidth de Jeude
Van Mechelen
Vannieuwenhuyze
Van Rompaey
Vanthilt
van Waterschoot
Verhaegen J.
Verhenne
Verlackt-Gevaert (Mw)
Verleysen
Vermeylen
Vernimmen
Verroken
Verspeeten
Vranckx
Waltniel
Willems

Elaut
Geerinck
Goemans
Jorissen
Kuijpers
Leys
Maes R.
Olaerts
Persyn
Raskin
Schiltz
Sels

Slegers
Van der Eecken-
Maes (Mw)
Vandezande
Van Elsen
Van Geyt
Vanhaegendoren
Van In
Van Leemputten
Vansteenkiste L.
Wouters

Hebben zich ONTHOUDEN : HH.

De Clercq C.
Mattheyssens
Ramaekers
Van Daele

Van der Elst
Van Dessel
Verbist
Verhaegen G.

De leden die zich hebben onthouden, worden verzocht de redenen van hun onthouding te doen kennen.

De heer Van der Elst. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb afgesproken met Minister Major.

De heer Mattheyssens. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb afgesproken met de heer Boeykens.

De heer C. De Clercq — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, namens de C.V.P.-Collega's Van Dessel, Verhaegen G. en Verbist en de B.S.P.-Collega's Van Daele en Ramaekers, moge ik verklaren dat wij niet „Ja” hebben gestemd omdat uit de tekst van artikel 1 onvoldoende blijkt dat de vestiging van de Raad te Brussel voorlopig is. Wij hebben niet „Nee” gestemd omdat wij, om redenen van praktische aard, menen dat de effectieve en onmiddellijke werking van de Cultuurraad momenteel slechts te Brussel mogelijk is.

IV — BERAADSLAGING EN STEMMINGEN OVER DE VOORSTELLEN TOT WIJZIGING VAN HET REGLEMENT VAN ORDE

De heer Voorzitter. — Dames en Heren, wij gaan verder met de bespreking van de artikelen waarbij amendementen werden ingediend en die door de Commissie op 29 februari werden onderzocht. Bij deze door de Commissie aangenomen artikelen — het gaat om de artikelen 3, 24, 33 en 35 — zijn geen nieuwe amendementen meer ingediend. Deze artikelen luiden als volgt :

Art. 3.

De Raad benoemt bij afzonderlijke stemming, voor een zitting, zijn voorzitter. Vervolgens benoemt hij,

Hebben NEEN geantwoord : HH.

Baert
Belmans
Blancquaert F.
Bouwens
Coppieters

De Beul
de Bruyne
De Facq
De Paep G.
Diependaele

bij stemming op een afzonderlijke lijst, een eerste, een tweede en een derde ondervoorzitter en drie secretarissen.

—*Aangenomen.*

Art. 24.

1. Behoudens andersluidende beslissing van de voorzitter, die de spreektijd kan inkorten of verlengen, duurt de uiteenzetting van een van de punten in artikel 23 vermeld, ten hoogste tien minuten; de andere sprekers, één per fractie, voeren het woord gedurende ten hoogste vijf minuten.

De voorzitter kan aan de leden die niet tot een fractie behoren, dezelfde spreektijd toekennen.

2. Wanneer het een persoonlijk feit betreft, voeren alleen de betrokken leden het woord, elk gedurende ten hoogste vijf minuten.

—*Aangenomen.*

Art. 33.

1. Een met redenen omklede motie, ondertekend door ten minste een vierde van de leden van de Raad en ter tafel gelegd na de indiening van het verslag en vóór de eindstemming in openbare vergadering, kan verklaren dat de bepalingen die zij aanwijst in een ontwerp of voorstel van decreet, dat bij de Raad aanhangig is, een discriminatie om ideologische en filosofische redenen inhouden.

De indiening van dergelijke motie schort de behandeling van de bestreden bepalingen op.

De Raad kan echter beslissen de behandeling voort te zetten wanneer het onder 2 bedoelde college zich, na een termijn van dertig dagen, over de motie nog niet heeft uitgesproken.

De voorzitter van de Raad deelt terstond de motie aan de vergadering mede; hij brengt ze onmiddellijk ter kennis van de voorzitters van de Wetgevende Kamers en van de Cultuurraad voor de Franse cultuurgemeenschap.

2. De voorzitters van de Wetgevende Kamers en van de twee Cultuurraden, zitting houdende als college, beslissen over de ontvankelijkheid van de motie, gelet op de bepalingen van 1.

Bij staking van stemmen is de motie ontvankelijk. De beslissing van ontvankelijkheid schorst het onderzoek van de bestreden bepalingen.

In dat geval worden het ontwerp of voorstel van decreet alsmede de motie verwezen naar de Wetgevende Kamers, die uitspraak doen over de **gegrondheid** van de motie.

3. De behandeling van de in de motie aangewezen bepalingen kan door de Raad slechts worden hervat nadat elk van de Wetgevende Kamers de motie ongegrond heeft verklaard.

—*Aangenomen.*

Art. 35.

1. De ontwerpen van decreet met de memorie van toelichting en het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State worden gedrukt en aan de leden van de Cultuurraad rondgedeeld. Ronddeling is niet verplicht wanneer de Cultuurraad tot spoedbehandeling heeft besloten.

2. De voorzitter beslist over de verzending naar een commissie. Hij kan hierover overleg plegen met de Cultuurraad.

3. Beslissingen inzake verzending worden genomen zonder debat, bij zitten en opstaan.

4. Wordt een ontwerp van decreet verzonden naar twee of meer commissies die samen vergaderen, dan moeten degenen die lid zijn van meer dan een van die commissies, zich doen vervangen overeenkomstig 2 van artikel 11.

—*Aangenomen.*

Thans komen wij aan artikel 46; het luidt als volgt :

Art. 46.

1. Ontwerpen en voorstellen van decreet, alsook amendementen, ontwerp-resoluties en moties, kortom alle teksten die de werkzaamheden van de Raad betreffen, worden, op straffe van onontvankelijkheid, in het Nederlands ingediend. De beraadslagingen en stemmingen worden, op straffe van nietigheid, in dezelfde taal gehouden.

2. Anderstalige mondelinge betogen van niet tot de Raad behorende personen worden simultaan vertaald en in het Nederlands in de zittingsverslagen opgenomen.

Bij dit artikel stelt de heer Baert volgend amendement voor: Het tweede lid van artikel 46 vervangen door de hiernavolgende tekst : „ De Cultuurraad kan aan derden niet-leden van de Raad toelaten in hun eigen taal het woord te voeren. Die **tussenkomen** worden simultaan vertaald en in het Nederlands in de zittingsverslagen opgenomen. ”
Het woord is aan de heer Baert.

De heer Baert (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, artikel 46 heeft in de Commissie voor het Reglement twee wijzigingen ondergaan. Een eerste wijziging die ikzelf had voorgesteld, met name te bepalen dat de besprekingen in de schoot van de Cultuurraad altijd in het Nederlands zouden plaats vinden, ook wanneer er geen stemming op de bespreking volgt. Bij de oorspronkelijke tekst zou het inderdaad met een beetje kwade wil mogelijk zijn geweest te stellen dat alleen in het Nederlands wordt gedelibereerd wanneer de bespreking met een stemming wordt afgesloten. Wij hebben de kwade wil willen vermijden en de Commissie heeft ons eenparig gevolgd.

Dan is er een amendement van verschillende Collega's dat er toe strekt aan derden, oorspronkelijk

Ministers niet-leden van de Cultuurraad toe te laten in de vergaderingen van de Raad het woord te voeren in een andere taal dan het Nederlands met dien verstande dat hun tussenkomst in de notulen in het Nederlands zou worden opgenomen.

Dat is tijdens de bespreking omgevormd tot „derden die geen leden zijn van de Cultuurraad” die dus in de Cultuurraad het woord zouden kunnen voeren in een andere taal dan het Nederlands.

Ik heb gemeend, en onze fractie met mij, dat wij hierop niet kunnen ingaan omwille van het absolute karakter dat aldus aan alle derden niet-leden van de Cultuurraad het recht geeft een andere taal dan het Nederlands te gebruiken.

Wij zijn niet zo bekrompen dat wij niet zouden aanvaarden dat een vreemdeling, eventueel een Waal, in onze Cultuurraad het woord zou nemen in zijn eigen taal. Ik kan eraan toevoegen dat het voor mij niet eens nodig is een simultaanvertaling te installeren.

Wij kunnen evenwel niet aanvaarden dat, terwijl wij de wens hebben uitgedrukt als Vlamingen onder mekaar te zijn, alle derden het absolute recht zouden hebben aan de beraadslaging van de Cultuurraad deel te nemen in een andere taal dan het Nederlands. Daarom heb ik een nieuw amendement ingediend dat alleen de bedoeling heeft het aan de Cultuurraad mogelijk te maken om, na stemming, in elk geval afzonderlijk, toestemming te verlenen aan een derde om zich in een andere taal dan het Nederlands uit te drukken. Het is bijvoorbeeld onaanvaardbaar dat Belgische Ministers die in een unitaire staat geacht moeten worden de tweede taal te kennen, zich op het Reglement van de Nederlandse Cultuurraad zouden kunnen beroepen om zich in een andere taal uit te drukken.

Wij aanvaarden enkel dat de Cultuurraad in elk geval afzonderlijk kan beslissen of het gepast en nuttig is iemand toe te laten het woord te voeren in een andere taal dan het Nederlands.

Ik vraag aan de Cultuurraad dit amendement te willen aanvaarden.

De heer Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vanackere, verslaggever.

De heer Leo Vanackere, verslaggever (*op het spreekgestoelte*). — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, ik wil allereerst vermelden dat het eerste gedeelte van dit artikel 46 ingevolge een amendement van Collega Baert werd gewijzigd. Zijn amendement werd aanvaard in de Commissie en dat verdient te worden genotuleerd. Het komt er op neer dat wij vóór alles willen dat de beraadslagingen en stemmingen in het Nederlands zullen worden gehouden. Het *is* duidelijk dat het amendement dat thans door de heer Baert in openbare vergadering wordt neergelegd, bewijst dat hij en zijn vrienden toch reeds een eind weegs hebben afgelegd. Er wordt niet meer onvoorwaardelijk geëist dat alleen Nederlands

en niets anders zou mogen worden gesproken. Het is duidelijk gebleken in de Commissie dat dergelijke stelling niet houdbaar was. De meerderheid van de Commissieleden heeft het sub-amendement van de heer Baert verworpen.

Dit sub-amendement, nu amendement geworden, zou aan de Raad de beslissing overlaten om aan iemand toelating te geven zich in een andere taal dan het Nederlands in de Cultuurraad uit te drukken. De meerderheid heeft geweigerd aan zichzelf de functie toe te kennen van een soort „Commissie voor taalexamen”.

Dat zou veronderstellen dat men bv. betreffende Mijnheer X zou zeggen: die mag daar een andere taal komen spreken, maar voor Mijnheer Y zou gelden: die kent wel voldoende Nederlands en die gaan wij verplichten Nederlands te spreken, ook al is hij lid van de Franse Cultuurraad.

Het was dus onze eerste spontane reactie, dat wij niet deze rol van taalexamencommissie konden spelen.

Men is akkoord gegaan over een tekst zoals die nu voorligt, met de overweging dat al de stukken van deze Raad altijd in het Nederlands zullen zijn gesteld, dat wil zeggen dat wij geen anderstalige stukken zullen produceren.

In de tweede plaats werd bijzonder de nadruk gelegd op de wederkerigheid die de Vlaamse vertegenwoordigers en Ministers te wachten staat in de Franse Cultuurraad. Het is historisch na te gaan dat het idee van het gebruik van een andere taal is ontstaan in de Franse Cultuurraad. Men is komen zeggen: wij zien dat U zulks in uw **ontwerp-reglement** niet voorziet en wij vragen ons af of wij niet naar moeilijkheden gaan.

Het is omdat wij de reciprociteit wel erg belangrijk vonden, dat wij dat ook hebben aanvaard. Zit daar niet precies een stuk cultuurautonomie in voor elk van ons?

Ik zou ook dit ter overweging willen geven, dat de actie voor „Engels tweede taal” een **flinke** deuk zou krijgen wanneer het zo zou zijn dat de reciprociteit in de andere Cultuurraad niet werd aanvaard.

Wij hebben, Mijnheer de Voorzitter, in de derde plaats de tekst zoals hij nu **voorligt** aanvaard, uit respect voor onze taal. Wij zagen het al gebeuren dat met alle goede wil van de wereld, met meer goede wil dan talent waarschijnlijk, sommige **anders-taligen**, om ons ter wille te zijn, „Nederlands” zouden hebben gesproken. Wij hebben dit schouwspel willen vermijden. Wij zouden verkieszen Frans, Duits of een andere taal te horen spreken dan, ik herhaal het, met de beste wil van de wereld onze taal te horen radbraken **vanop** deze tribune.

Ten laatste, — en daarmee kom ik aan de tekst die op dit moment de voorkeur van de Commissie wegdraagt en omwille waarvan ik vraag het amendement van de heer Baert te verwerpen — is er in de tekst zoals hij er nu uitziet een zeer ruim Europees en wereldperspectief opengetrokken. Er komt een

Europese regering, er komt een Europees Minister van Cultuur, laat het een Engelsman of een Italiaan zijn. Het moet mogelijk zijn voor een Europees Minister hier zijn eigen taal te laten weerklinken. Ik begrijp niet hoe de heer Baert de indruk heeft kunnen geven dat de Nederlandse Cultuurraad een duiventil zou kunnen zijn waar iedereen binnenkomt en begint te spreken in een taal die niet de onze is. Het is duidelijk dat wanneer deze Raad behoorlijk werkt — en dat is de bedoeling — wij goed moeten weten wie komt spreken en in welke taal. Indien het een andere taal is dan een van de drie nationale talen, is het hoogstwaarschijnlijk dat wij de simultaanvertaling zullen moeten gebruiken, althans sommige onder ons.

Ik besluit met te vragen dat de Raad het amendement van de heer Baert zou verwerpen omdat, zo menen wij, een tekst van de Commissie voorligt die, bij behoorlijke toepassing, op geen enkele manier het Nederlands karakter van deze Raad zal aantasten.

De heer Vandewiele. — Mijnheer Vanackere, U hebt gesproken over het wederkerigheidsprincipe. Kan de Commissie ons inlichten of bij de Franstalige Cultuurraad een gelijkwaardige tekst aanwezig is? Is er daarover ruggespraak geweest?

Mijn voorstel zou zijn dezelfde tekst, die U zo wel-sprekend verdedigt, ook in de andere Cultuurraad in te voeren. Is er wederkerigheid voorzien?

De heer Leo Vanackere, verslaggever. — Mijnheer Vandewiele, ik zou uit respect voor de culturele zelfstandigheid zeggen : laat ons eerst zeggen wat wij voor deze Raad passend vinden. . .

Nu is het daarenboven zo, dat inderdaad het initiatief om deze anderstaligheid toe te laten, is uitgegaan van de Franse Cultuurraad. Zij zijn ons komen zeggen dat zij het desbetreffend artikel zo hebben opgesteld, dat een Vlaams Minister bij hen zijn eigen taal kan spreken. Bij ons echter kan een Europees Minister evengoed Duits, Italiaans of Engels spreken. In de andere Raad is men nog aan een tekst toe die alleen toelaat om in de Franse Cultuurraad één van de drie nationale talen te gebruiken. Het is voor ons als wederkerigheid voldoende. Men denkt er toch niet aan als Vlaams Minister in de Franse Cultuurraad Spaans te gaan spreken. Met de drie nationale talen komen wij ruim aan onze trekken.

Wij hebben het in onze Commissie voor het Reglement breder gezien. Wij zouden niet durven eisen van de Franse Cultuurraad in een gelijkkluidend artikel te voorzien.

De heer Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming bij zitten en opstaan over het amendement van de heer Baert bij artikel 46.

— Het amendement, ter stemming gebracht bij zitten en opstaan, wordt verworpen.

De heer Voorzitter. — Artikel 46 is dus aangenomen.

Er blijven ons nu nog twee artikelen te onderzoeken zoals de Commissie ze na beraadslaging heeft vastgelegd.

Ik lees ze u voor:

Art. 51.

1. Leden die een schriftelijke vraag tot de Regering wensen te richten, stellen de tekst ervan de voorzitter ter hand; deze tekst mag door niet meer dan drie leden ondertekend zijn; de voorzitter zendt de tekst door aan de betrokken minister.

2. Het antwoord moet uiterlijk binnen veertien dagen aan de voorzitter worden gezonden.

3. Vraag en antwoord worden opgenomen in het Bulletin van Vragen en Antwoorden van de Raad.

4. Is het antwoord bij de voorzitter niet ingekomen binnen de in 2 gestelde termijn, dan verschijnt alleen de vraag, met dien verstande dat zij bij de publikatie van het antwoord opnieuw wordt opgenomen.

— *Aangenomen.*

Art. 59.

1. Het toezicht op de orde in de vergaderzaal wordt, uit naam van de Raad, uitgeoefend door de voorzitter.

2. Geen buitenstaander mag, onder welk voorwendsel ook, de zaal betreden waar de leden van de Raad vergaderd zijn.

3. Zolang de vergadering duurt, moeten de personen, die plaats hebben genomen op de openbare galerijen, gezeten blijven en de stilte bewaren.

Het is verboden enig teken van goed- of afkeuring te geven.

Wie de orde verstoort, wordt onmiddellijk uit de galerijen verwijderd. Hij wordt zo nodig voor de bevoegde overheid geleid.

— *Aangenomen.*

BENOEMING VAN DE GRIFFIER

De heer Voorzitter. — Aan de orde is nu de geheime stemming over de benoeming van de Griffier van de Raad overeenkomstig de artikelen 8 en 56 van het Reglement.

Het Bureau was gerechtigd voordrachten ter zake te doen. Het heeft als kandidaat voorgedragen de heer De Meerleer, directeur van de Studiedienst van de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Zijn er geen andere kandidaten? (*Neen*)

Dienvolgens verklaar ik de heer De Meerleer benoemd tot Griffier. (*Algemeen applaus*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De heer Voorzitter. — Dames en Heren, de volgende vergadering van de Raad zal nog vóór Pasen kunnen gehouden worden, met aan de orde het voorstel van decreet van de heer Chabert tot regeling van het gebruik van de Nederlandse taal bij de eedaflegging en zo mogelijk nog andere voorstellen van decreet. Het Bureau en uw voorzitter zullen te gepasten tijde de vergadering bijeenroepen.

— De vergadering wordt te 16 u. 30 gesloten.
De vergadering gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.

VRAGEN

Schriftelijke vragen en antwoorden

Artikel 51 van het Reglement.

Vragen werden ingediend door de heer **Vanhaegendoren.**